

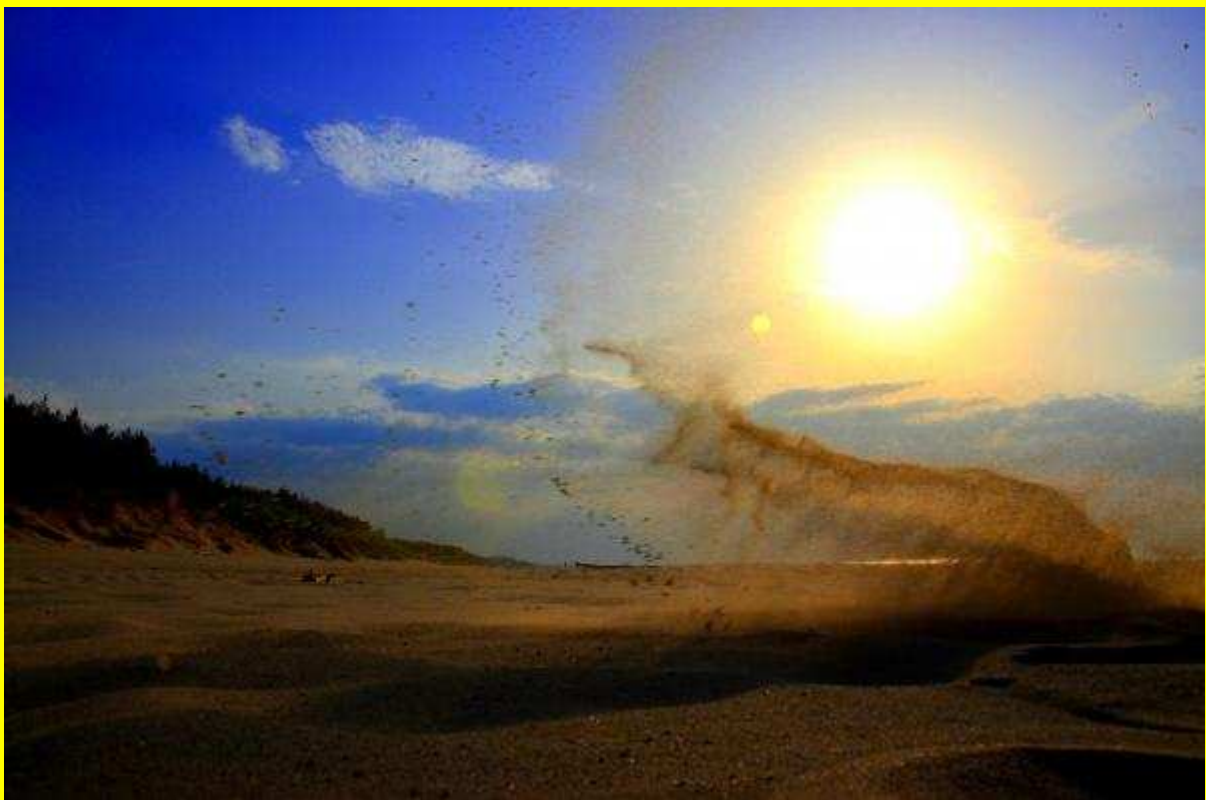

CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

NAUCZYCIELSKA EDUKACJA

BIULETYN CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

2014 - NR 6/88

Plaża w Mielnie – 2014 (fot. www.mmkoszalin.eu/)

→ *Każdy jest geniuszem. Ale jeśli zaczniesz oceniać rybę pod względem jej zdolności wspinania się na drzewa, to przez całe życie będzie myślała, że jest głupia.* (Albert Einstein)

Koszalin: październik - listopad 2014

SPIS TREŚCI

„Nauczycielskiej Edukacji” 2014 nr 6/88

ISSN – 1642-34-53

W NUMERZE

SPIS TREŚCI

- Życzenia z okazji Dnia Edukacji Narodowej	3
- O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Ioną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach	4
- O projekcie „W dziką stronę”	11
- Spotkania w Klubie Dyrektora CEN	11
- Bogdan URBANEK, <i>Tatrzański dyskurs o szkole XXI wieku</i>	12
- Ważna debata – O IX Kongresie Obywatelskim	14
- Ciekawy wywiad: Krzysztof TRZCIŃSKI (oprac.), <i>Trenerzy testowi. Dramat szkoły: wykształcenie</i>	16
- Ciekawy artykuł: Dorota ROMANOWSKA, <i>Recepta na prymusa</i>	18
- O konferencji CEN „Podręczniki, podstawa programowa (...)”	19
→ Konkurs dla nauczycieli województwa: Co zrobić, aby w szkole uczyli najlepsi?	20
- Jak ciekawie i skutecznie organizować nauczanie?	21
- Dlaczego rozmawiać o prawach dziecka?	21
- JPS: O potrzebie podnoszenia jakości w edukacji	22
- Ciekawy artykuł: Joanna PALIŃSKA, <i>Jak zaciekać ucznia? – czyli oświatowy TIK TANK</i>	25
- Nauka jest ciekawa – II Piknik Naukowy PK	25
- Kamilaw91, <i>Ciągle idziemy do przodu, ale wiele jeszcze przed nami</i>	26
- JPS: Czym jest ekologia kultury?	27
- Paulina PIECZYSKA, „Projekt z klasą” nagradza kreatywność uczniów	28
- Filharmonia Koszalińska zaprasza na jesienne koncerty	29
- Nauczycielska poezja – Jan Kuriata: „Koszalin”	30
- Ciekawa książka: Leszek PAWELSKI, Bogdan URBANEK, <i>Szkoła w oczekiwaniach uczniów (...)</i>	31
- Małgorzata TREMBOWELSKA <i>Nowości książkowe z dydaktyki, pedagogiki, wychowania i organizacji szkolnictwa - Zestawienie bibliograficzne z 2014 - cz. II</i>	33

„Nauczycielska Edukacja” - Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie

Wydawca: Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie, ul. Ruszczyca 16,
fax. 34-767-15, tel. 34-767-10; Redakcja - 34-767-26. Internet: www.cen.edu.pl, Poczta e-mail: jps51@tlen.pl
Redakcja: Julian Piotr Sawiński (redaktor naczelny), Adam Paczkowski - zdjęcia, skład komputerowy - JPS
Współpraca: nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni CEN

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Nauczycielska Edukacja – Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie – 2014 nr 6/88

--> ŻYCZENIA NA DZIEŃ NAUCZYCIELA

Życzenia z okazji Dnia Edukacji Narodowej

Czerwona i najpiękniejsza róża (fot. www.Empires Art)

Dzień Nauczyciela, oficjalnie Dzień Edukacji Narodowej, jest dniem szczególnym. Z tej okazji - wszystkim nauczycielom, wychowawcom, dyrektorom szkół i placówek oświatowych oraz innym pracownikom szkół i przedszkoli - składamy najlepsze życzenia ciekawej i skutecznej pracy, dużo zdrowia i osobistego szczęścia, wspaniałego samopoczucia na co dzień, pomyślności, wytrwałości i odporności oraz bardzo dużo radości i zadowolenia z pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi.

**Dyrekcja Centrum Edukacji Nauczycieli
i Redakcja „Nauczycielskiej Edukacji”**

O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Iloną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

1. Pani Profesor, witam serdecznie i dziękuję, że znalazła Pani chwilę dla czytelników „Nauczycielskiej Edukacji”. Cieszę się, że udało się nawiązać kontakt z Panią. Jak czuje się promotor biologii i dydaktyki biologii w szkole pełnej komputerów i Internetu?

Prof. dr Ilona Żeber-Dzikowska (fot. Arch. IŻ-D)

Witam Szanownego Redaktora, dziękuję za zaproszenie i możliwość przedstawienia pewnych refleksji związanych z kształceniem w XXI wieku dla Czytelników „Nauczycielskiej Edukacji”. Rozwijająca się w szybkim tempie technologia informatyczna, nauczanie na odległość w pewnym stopniu przeraża mnie i budzi niepokój. Są to bowiem procesy skutkujące gwałtownymi przemianami społecznymi. Warto pamiętać, że szkoła nie istnieje w próżni i odczuwa efekty tych przeobrażeń. Jestem z natury optymistką, ale niestety dostrzegam kryzys obecnej edukacji, jest on zauważalny i stale pogłębia się. Szkoła XXI wieku jako temat wielu najnowszych publikacji naukowych z dziedziny pedagogiki, nadal nie jest instytucją odpowiadającą na potrzeby współczesnego ucznia, który należy już do nowej, odmiennej generacji zwanej pokoleniem Y, „internetowymi tubylcami” czy też pokoleniem Web 2.0.

Dlatego warto zastanowić się, kto jest uczestnikiem procesu komunikacyjnego w szkole i do jakiego rodzaju odbiorcy musi trafić dziś nauczyciel. Współczesne pokolenie ma odmienne od swoich pedagogów doświadczenia, inaczej postrzega świat. W świecie środków masowego przekazu także zachodzą gwałtowne przemiany. Stwarzają one wiele nowych możliwości komunikacyjnych. Kultura współczesna staje się natomiast rzeczywistością wirtualną. Wspomniane wcześniej pokolenie zwane generacją Y porusza się i żyje w otoczeniu reklam i przestrzeni supermarketu. Jest to świat konsumpcji, komercji i rozrywki, świat wyidealizowany często wirtualny, nie mający nic wspólnego z rzeczywistością.

2. Jakie więc jest – Pani zdaniem – to nowe pokolenie – pokolenie Y?

Pokolenie Y to pokolenie wychowane na przekazie telewizyjnym. Powszechny dostęp do różnego rodzaju mediów i związany z tym szum informacyjny sprawiają, że młodzi ludzie często nie są w stanie selekcjonować docierających do nich sygnałów. Przy dynamicznym rozwoju mediów może wystąpić poważne zagrożenie dla autonomii jednostki. Jak wygląda obecnie komunikacja między młodymi ludźmi, czy spotykają się na podwórku, przy przysłowiowym trzepaku... nie ma ich siedzą przed ekranem komputera... Będąc z rodziną na wspólnym obiedzie w restauracji, zaobserwowałam nieopodal młodych ludzi siedzących przy stole.... oni ze sobą nie rozmawiali ...trzymali w rękach smartphony i przyciskali klawiaturę... żadnego kontaktu, dialogu...; kiedy kelner podał potrawy odłożyli swoje urządzenia i w ciszy konsumowali. Obraz ten wzbudził we mnie obawy o sposób przyszłych relacji i komunikacji interpersonalnej.

O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Ioną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – cd.

Pomimo wszystkich pozytywów związanych z komunikacją za pomocą sieci internetowej i nowych technologii, pokolenie Y wydaje się także odczuwać negatywne skutki tej cywilizacyjnej przemiany. Młodzi nie boją się kontaktu z innymi przez Internet, mogą mieć nawet wielu wirtualnych znajomych na portalach społecznościowych. Niekoniecznie wiąże się to jednak z posiadaniem takiej samej ilości znajomych w tzw. realu. Problemem generacji Y jest więc ogromne osamotnienie i alienacja społeczna.

3. Jakie szanse dostrzega Pani w korzystaniu z technologii TIK dla współczesnej szkoły i nauczania biologii?

Jednak jako promotor biologii i dydaktyki biologii w szkole pełnej komputerów i Internetu widzę też w cyfrowym postępie szansę dla współczesnej szkoły. Wykorzystanie w odpowiedni sposób potencjału współczesnych nastolatków z całą pewnością umożliwi technologia Web 2.0, gdyż jest to nowa jakość interakcji w Internecie, a także nowa forma wykorzystania istniejących już zasobów. Organizując edukację w oparciu o model Web 2.0 istnieje duża szansa, że „cyfrowi tubylcy”, doskonale znający ten świat, aktywnie włączą się w tworzenie nowych treści.

*Do edukacji wkraczają więc tzw. **social media**. Warto przypomnieć, że social media- inaczej media społecznościowe, oparte na internetowych i mobilnych technologiach, umożliwiają przekształcenie komunikacji w interaktywny dialog. Do social mediów należą takie portale jak np. Facebook, Twitter, MySpace. Ponad 91 proc. pedagogów używających aktywnie w pracy szkolnej komputera, korzysta również prywatnie z mediów społecznościowych - pokazują wyniki sondażu przeprowadzonego przez firmę Librus. Około 83 proc. nauczycieli social media wykorzystuje na swoich zajęciach lub jako wsparcie nauczania.*

4. To są ciekawe badania, ale... – Pani Profesor – czy uczniowie chętnie korzystają z internetowych wskazówek nauczycieli?

Wśród portali społecznościowych największą popularnością wśród pedagogów cieszy się serwis YouTube. Posługuje się nim 71 proc. uczestników sondażu. Swoją profil na Facebooku posiada natomiast 58 proc. ankietowanych. Wykorzystuje go z kolei w procesie edukacyjnym tylko 18 proc. nauczycieli.

Ankietowani podają, że Internet i media społecznościowe służą im zwykle do wyszukiwania informacji, które potem mogliby wykorzystać na zajęciach. Na takie zastosowanie wskazuje 87 proc. pedagogów. Do polecenia interesujących i kształcących treści na portalach i blogach przyznaje się 43 proc. uczestników sondażu. Ich zdaniem pomaga to w rozwijaniu zainteresowań uczniów, poszerza horyzonty i pozwala na uzupełnienie tradycyjnych zajęć w szkole.

Z mojej obserwacji wynika, że uczniowie chętnie korzystają z internetowych wskazówek nauczycieli. Lubią, gdy wytycza im się kierunek poszukiwań. Okazują zainteresowanie, są skłonni do dyskusji na zadany temat. W konsekwencji lepiej przygotowują się do lekcji, rozwijają swoje zainteresowania i osiągają lepsze wyniki w nauce. Jednocześnie wzrasta też zaufanie i szacunek do pedagoga jako użytkownika nowoczesnych kanałów komunikacyjnych, co także przekłada się na efekty nauczania. Ponadto wytwarza się szczególna, głębsza więź z pedagogiem. Jego relacje z uczniami są coraz lepsze i coraz bardziej wartościowe. Uczniowie chcą przeglądać polecane przez niego strony, blogi czy wpisy internetowe. Podobnie, jak chętnie przeglądają to, co polecają im ich znajomi. Stwierdzono także, że są wtedy bardziej skłonni do zabierania głosu w dyskusji na lekcji i komentowania otaczającej ich rzeczywistości.

Nauczyciel XXI wieku to zatem użytkownik nowych technologii, który kreatywnie wykorzystuje w procesie dydaktycznym Internet i social media. Tutaj jego rola jako przewodnika i autorytetu ma szansę się ponownie uaktywnić. Media społecznościowe, a także poczta elektroniczna to obecnie niemalże podstawowy kanał komunikacji na linii nauczyciel - uczeń.

O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Iloną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – cd.

5. Czy nowe technologie TIK są często stosowane w szkolnej edukacji?

Trzeba też podkreślić, że niestety, nowe technologie nie zawsze są stosowane w edukacji. Pojawiają się problemy z dostępem do najnowszych urządzeń. Szkoły różnią się pod względem wyposażenia w komputery i nowoczesne środki dydaktyczne. Występują także trudności w dostosowaniu się do wymogów cyfryzacji. Zdarza się, że pedagodzy mają problem z korzystaniem z komputera i Internetu.

Nauczyciele często buntują się także przeciwko postępowi cyfrowemu w szkole zajmując stanowisko widzące w rozwoju cywilizacyjnym jedynie same zagrożenia. Wychodząc z takiego założenia nie mogą oni twórczo wykorzystać nowoczesnych technologii.

Podsumowując współczesne przemiany cywilizacyjne należy stwierdzić, że wymuszają one w pewnym zakresie gruntowne przeformułowanie i modernizację szkolnictwa. Warto wypośrodkować i znaleźć złoty środek i połączyć wykorzystywanie nowych technik, metod między zastosowaniem tradycyjnego modelu nauczania m.in. pokazując doświadczenia, eksperymenty, obserwacje, modelowanie. Działać problemowo, operacyjnie i pozytywnie emocjonalnie. Wykorzystując walory cyfryzacji, należy pamiętać o tym, aby nie uczynić młodego człowieka kaleką w naturze psychicznej i fizycznej, kiedy rozpocznie on naukę z elektronicznymi podręcznikami już od pierwszej klasy szkoły podstawowej.

6. Pani Ilono, byliśmy kilka razy na wspólnych konferencjach dydaktyków biologii. Pamiętam konferencję u Was w Kielcach, właściwie pod Kielcami, w roku 2000 i akcję „Nauczyciel 2000 - plus”. Sporo lat minęło. Czym żyją dziś dydaktycy biologii?

*W 2013 roku zostałam aktualnie przewodniczącą Ogólnopolskiej Sekcji Dydaktyki Biologii Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika, w związku z tym staram się aby działalność Sekcji Dydaktyki Biologii Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika koncentrowała się wokół kilku zadań. Jednym z nich jest kontynuowanie wieloletniej tradycji współorganizowania wrześnieowych konferencji w różnych ośrodkach naukowych czego przykładem jest odbyta w dniach 26-27.09.2011 r. w Kielcach XVII Konferencja Dydaktyków Biologii Szkół Wyższych i Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych, nt. „**Współczesne kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli przedmiotów przyrodniczych**”. Została ona zorganizowana przeze mnie wraz z dr Elżbietą Buchcic. Po konferencji ukazała się Monografia pod red: I. Fudali, I. Żeber-Dzikowskiej i E. Buchcic - „Współczesne kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli przedmiotów przyrodniczych na obszarach wiejskich i miejskich”, wydana została w 2012 r. w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach. Obok wydania książkowego, na stronie internetowej Zakładu Zoologii i Dydaktyki Biologii w zakładce przy moim nazwisku jest elektroniczna wersja tej monografii.*

*Kolejnym ważnym wydarzeniem związanym z działalnością Sekcji Dydaktyki Biologii Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika była zorganizowana dniami 24-26.09. 2013 r. w Poznaniu XVIII Konferencja Dydaktyków Biologii Szkół Wyższych i Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych. Obrady odbywały się w Campusie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w gmachu Wydziału Biologii. Tematem przewodnim konferencji była „**Edukacja przyrodnicza w obliczu przemian cywilizacyjnych i kulturowych**”. Konferencja została zorganizowana przez dydaktyków: dr Barbarę Nagengast, dr Agnieszkę Cieszyńską, dr Renatę Dudziak, dr Elżbę Rybską, mgr Zofię Sajkowską z Pracowni Dydaktyki Biologii i Przyrody Wydziału Biologii UAM. Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń i informacji naukowych w dziedzinie kształcenia przyrodniczego, uczestniczyli w niej pracownicy naukowcy i dydaktyczni z różnych ośrodków akademickich w Polsce oraz nauczyciele, metodycy, konsultanci oraz eksperci*

O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Iloną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – cd.

7. Jakie problemy były podjęte na tej konferencji?

Podczas konferencji dyskutowano nad następującymi problemami:

- 1/ Edukacja przyrodnicza wobec potrzeb ochrony środowiska i edukacji zdrowotnej;*
- 2/ Edukacja przyrodnicza i zdrowotna w kontekście zmian kulturowych oraz cywilizacyjnych;*
- 3/ Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia edukacji przyrodniczej i zdrowotnej na różnych poziomach kształcenia;*
- 4/ Dydaktyka biologii i ochrony środowiska wobec zmian programowych, cywilizacyjnych i środowiskowych.*

W ramach konferencji odbyły się również zajęcia terenowe. Podjęty przewodni temat konferencji - „Edukacja przyrodnicza w obliczu przemian cywilizacyjnych i kulturowych” wraz z ujętą wyżej problematyką daje poczucie rozważań istotnych dla dalszego rozwoju edukacji przyrodniczej w Polsce, dydaktyki biologii i dydaktyki przyrody jako nauki oraz dla poprawy zdrowia społeczeństwa polskiego, naszej przyrody i środowiska przyrodniczego.

W odpowiedzi na pytanie - Czym żyją dziś dydaktycy biologii? W odniesieniu do poziomu akademickiego, naukowego – pojawia się problem przezwyciężenia barier ograniczających rozwój naukowy młodych dydaktyków biologii i innych przedmiotów przyrodniczych przejawiający się możliwością uzyskiwania przez nich stopni i tytułów naukowych z danej dyscypliny naukowej.

8. Pani Profesor, a co najbardziej niepokoi dziś dydaktyków biologii i przyrody?

Ponadto niepokojąca od wielu lat była i nadal jest tendencja władz ministerialnych i uczelnianych do sprowadzania dydaktyk przedmiotów przyrodniczych, w tym i dydaktyki biologii i ochrony środowiska do roli przedmiotu aplikacyjnego, spełniającego usługi na rzecz praktycznego przygotowywania studentów do nauczania przyrody i biologii podporządkowanego pedagogice. Bezskrytyczne dostosowywanie edukacji przyrodniczej do światowych przemian społecznych, nie prowadziło do radykalnych zmian zachowań jednostek i całego społeczeństwa. Daje się zaobserwować, że obecnie podejmowane decyzje w oświacie niekoniecznie będą skutkować pozytywnymi zmianami w przyszłości kraju, w zakresie jego dobrobytu oraz bezpieczeństwa społeczeństwa w różnym wieku. Decyzje systemowe, to decyzje trudne. Ich efekt będzie można ocenić, za kilkanaście lat, zadając pytanie czy nasza edukacja ma przyszłość? Czy potrzebna do prawidłowego funkcjonowania młodego człowieka szkoła, może być zastąpiona edukacją na odległość z wykorzystaniem komputera, Internetu i jego zasobów (e-learning, online).

9. Była i jest Pani organizatorem wielu konferencji dla nauczycieli przyrodników i dydaktyków biologii. Co właściwie dają te konferencje?

Organizowane konferencje przyczyniają się do wzmocnienia dydaktyki szkoły wyższej w przedmiotach przyrodniczych oraz dalszego pogłębienia współpracy i współdziałania pracowników naukowych reprezentujących polskie uczelnie i zakłady, pracownie dydaktyki przedmiotów przyrodniczych jak i do działania konsekwentnie zmierzającego do powołania interdyscyplinarnych komisji oceniających dorobek naukowy adiunktów specjalizujących się w tej dziedzinie nauki. Niezbędne jest także postulowanie, by członkowie tych komisji byli reprezentowani w centralnej komisji ds. stopni i tytułów naukowych. Próby odpowiedzi na nurtujące niejasności i wątpliwości w szkolnictwie na poziomie liceum ogólnokształcącego, gimnazjum, czy szkoły podstawowej w kontekście edukacji środowiskowej i zdrowotnej wobec przemian cywilizacyjnych, podniesienia skuteczności i polepszenia jakości edukacji na przykładzie zmian w egzaminach zewnętrznych z biologii i przyrody związane z nową podstawą programową, przykłady problemów aturzystów i najczęściej popełnianych błędów na egzaminach maturalnych z biologii, aktualizacja wiedzy biologicznej,

O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Iloną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – cd.

przyrodniczej na podstawie prowadzonych badań naukowych na przykład z zakresu zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, fizjologii roślin, zwierząt, mechanizmów ewolucji oraz podkreślenie rangi badań z dydaktyki, metodyki nauczania m.in. tematyka związana z metodą modelowania dialogów w klasie - „Questioning the Author”, Czynniki wpływające na jakość pracy ucznia, jakość edukacji przyrodniczej w kontekście zmian we współczesnym świecie, realizacja projektów edukacyjnych itp.

Spotykając się w gronie dydaktyków biologii, metodyków, konsultantów, ekspertów nauczycieli uczących nie tylko biologii ale szerszej grupy przyrodników zostają przygotowywane i opracowywane różne publikacje, monografie, konspekty, scenariusze, kompendia, podręczniki, itp. Przez wiele lat działalności konferencyjnej powstaje historia i znajomość sylwetek różnych osobowości z dyscypliny dydaktyki naszego przedmiotu.

10. Dlaczego warto uczestniczyć w tych konferencjach?

Pragnę już zaprosić Szanownych Państwa na kolejną XIX Konferencję Dydaktyków Szkół Wyższych i Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych, która odbędzie się w dniach 17-19 września 2015 roku w Rowach, współorganizatorem konferencji jest dr Dorota Morka z Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz ja jako przewodnicząca Sekcji Dydaktyki Biologii z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Wstępnie ustalono, że tematem przewodnim planowanej konferencji będzie „Szkolna i uniwersytecka edukacja przyrodnicza – wspólne działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia”. Problematyka konferencji obejmuje następujące obszary: 1) Dydaktyka przedmiotów przyrodniczych w świetle obowiązujących standardów kształcenia nauczycieli; 2) Doświadczenia we wdrażaniu założeń reformy przedmiotów przyrodniczych; 3) Tradycje i innowacje w edukacji przyrodniczej; 4) Technologia informacyjno – komunikacyjna (TIK) w edukacji przyrodniczej; 5) Współpraca szkół z uczelniami wyższymi w celu zapewniania wysokiej jakości kształcenia przyrodniczego. W dalszej przyszłości, to znaczy w 2017 r., zaplanowano konferencję w Gdańsku.

Zapraszam do aktywnego uczestnictwa i działania na różnorodnych niwach w zakresie edukacyjnym reformatorskim, naukowym, dydaktycznym mając na uwadze wielostronne aspekty procesu nauczania – uczenia się jak i problemy wychowawcze oraz etyczne. Będzie niezmiernie miło pozyskiwać nowe osoby z doświadczeniem współpracujące z Sekcją Dydaktyki Biologii oraz popularyzować działalność Sekcji Dydaktyki Biologii wśród studentów nabywających kwalifikacje pedagogiczne do nauczania przedmiotów przyrodniczych jak i innych studentów zainteresowanych dydaktyką biologii.

Mam nadzieję, że warto i zasadnym jest podjęcie wielu interesujących i ważnych inicjatyw, jak na przykład organizacji kolejnych konferencji, przygotowywania publikacji, które z pewnością przyczynią się do ożywienia, poszerzenia i spotęgowania działalności Sekcji. Zapraszam do współpracy Wszystkich Czytelników „Nauczycielskiej Edukacji” i pozostałych nauczycieli różnych etapów edukacyjnych, konsultantów, metodyków, doradców, dydaktyków, ekspertów.

11. Pani Ilono! Jaki jest sekret prowadzenia ciekawych zajęć dla nauczycieli biologii, przyrody i ochrony środowiska?

Trzeba być pasjonatem swojego zawodu... po prostu kochać uczyć... być potrzebnym, odrzucać negatywne emocje, agresję, przemoc, złość, frustrację ... Postarać się, że na przestrzeni - szkoły, klasy, czuć się bezpieczni, uczyć się szanować siebie nawzajem, myśleć, zdobywać wiedzę, zadziwiać, znajdować spokój, tworzyć, działać twórczo...

O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Iwoną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – cd.

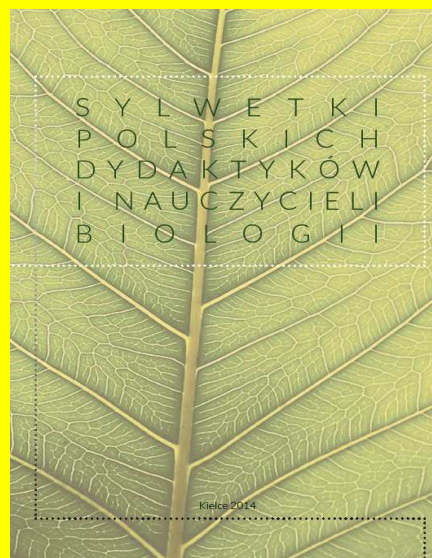
12. Pani Profesor, jest Pani z pewnością zwolennikiem nowoczesnej dydaktyki biologii i ochrony środowiska. Na czym polega – Pani zdaniem – nowoczesność w edukacji biologicznej?

W pierwszej kolejności należy wzbogacić i unowocześnić elementy merytoryczne w realizacji własnego przedmiotu. Powinna być aktualizacja wiedzy z pogranicza biologicznej – funkcjonalnej – fizjologicznej, oraz interdyscyplinarnej (geograficznej, chemicznej, fizycznej). Holistyczna spójność w zakresie tematyki o środowisku w aspekcie jego ochrony, bioróżnorodności, zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do kultury i sztuki. Biologia bardzo dynamicznie się rozwija, nowe informacje pojawiają się w zakresie nomenklatury, klasyfikacji z biologii komórki, botaniki, zoologii. Nowe ujęcie treści w problematyce genetyki, biotechnologii, inżynierii genetycznej, mikrobiologii, ekologii z ochroną przyrody.

Po drugie łączyć wiedzę teoretyczną z praktyczną, czego przejawem może być organizowanie zajęć terenowych przyszkolnych oraz o szerszym w zasięgu.

Dużym walorem lekcji jest także wykorzystanie rzutników multimedialnych, tablic interaktywnych i

innych urządzeń. Uatrakcyjniamy one zajęcia, a dzięki swej audiowizualności pomagają w przybliżeniu treści programowych. Sprawiają, że zajęcia edukacyjne stają się bardziej interesujące dla uczniów.

„Sylwetki polskich...” - okładka (fot. www.ujk.pl)

13. Jaka jest, czy raczej będzie, przyszłość dydaktyki biologii i przyrodoznawstwa?

Z obserwacji i dokonywanych przemian oświatowych z przykrością trzeba stwierdzić, że polityka edukacyjna nie sprzyja rozwojowi badań z dydaktyki biologii. Rozwiązywane są zakłady dydaktyki biologii, a badania, i kształcenie z dydaktyki biologii ukierunkowuje się na pedagogikę ogólną. Mam nadzieję, że dotrze do władz ministerialnych, ale też uczelni, że jest potrzeba kontynuowania i dalszej edukacji w tym zakresie. Nie można tego wszystkiego przekreślić... potrzebny jest dobrze przygotowany i wykwalifikowany nauczyciel... Odpowiedzią na nieprzemyślane w skutkach działania i posunięcia w tym zakresie jest możliwość zapoznania się z podjętą inicjatywą przez Profesora zw. dr hab. Wiesława Stawińskiego dotyczącą przygotowania i już dwukrotnego wydania publikacji pt.: „ Sylwetki polskich dydaktyków i nauczycieli biologii” autorstwa Wiesława Stawińskiego, Marii Obrębskiej Aliny Stankiewicz i mojego współautorstwa. Książka dotyczy zarysu historii dydaktyki biologii i opisanie sylwetek dydaktyków biologii pracujących w Polsce. Publikacja cieszy się dużym zainteresowaniem i popularnością wśród dydaktyków, nauczycieli biologii, przyrody, metodyków, doradców, konsultantów, dowodem na to jest, że w tym samym roku 2014 zostało wznowienie publikacji już uzupełnionej. Zapoznając się z powyższą pozycją nasuwa się refleksja dotycząca karty historii osiągnięć dydaktyków biologii i ochrony środowiska oraz przyrody.

O znaczeniu biologicznej edukacji w szkole XXI wieku – Rozmowa z Panią Profesor Ioną Żeber – Dzikowską z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – cd.

14. Tematem wielu szkoleń dla nauczycieli jest dziś rozwój własnych zdolności, talentów i kompetencji. Jak w ramach edukacji biologicznej - Pani zdaniem - najlepiej poznawać siebie samego, swoje zdolności i możliwości, mocne i słabe strony?

Moją dewizą pracy nauczycielskiej, dydaktycznej jest pomagać i zachęcać uczniów, studentów - nie zniechęcać, w różny sposób aktywizować. Przywołuję słowa przeczytane w jednej z pozycji Wydawcy Edycji Świętego Pawła, które mi przypominają o doskonaleniu się: „Dobry nauczyciel wie, że każdy uczeń zaczyna od zera. I że dziecko nie jest głupie - po prostu nikt mu nie powiedział ani nie pokazał, jak coś zrobić. Dobry nauczyciel sprawia, że nauka staje się przygodą – a nie wymuszonym marszem. Prowadzi nas krok po kroku, z prędkością dostosowaną do naszych możliwości. Jeśli niektórzy z nas odkrywają, że można posuwać się naprzód długimi skokami lub lecieć – jest zachwycony. Ale również wielką przyjemność sprawia mu to, że niektórzy z nas choć z trudem, lecz także z radością posuwają się naprzód. Dobry nauczyciel cieszy się razem z Tobą, kiedy w końcu udaje ci się wykonać trudne zadanie”.

15. Czego potrzebuje dziecko, młody człowiek, a także nauczyciel biologii, czy człowiek w ogóle, aby w pełni wykorzystać swój twórczy potencjał i indywidualne możliwości? Jak znajomość biologii może w tym pomóc?

*Receptę mogę podać następującą: „ Dobry nauczyciel nie gwizdże na Ciebie, abyś za nim biegł. Nie popycha Cię do przodu. Dobry nauczyciel idzie obok Ciebie – **pozwala Ci badać, odkrywać, tworzyć, pytać i wyjaśniać.** Jest zawsze gotowy pomóc Ci w wędrówce przez kamienisty teren – ale dopiero wtedy, gdy Ty sam naprawdę nie dajesz sobie rady. Dobry nauczyciel mówi: Spójrz, Pomyśl, Spróbuj, Co by się stało, gdybyśmy spojrzeli na to z drugiej strony? Pokaż mi, jak to się robi”. Jest to odniesienie do znajomości tajników biologii, realizacji zajęć na różnych etapach kształcenia, podczas których można przeżyć coś ciekawego, poszukiwać, odkrywać, zachwycać się ...*

16. Sporo teraz pisze się o kreatywności w edukacji. Jak ona może wyglądać na lekcjach biologii, edukacji środowiskowej czy ekologii?

Większość badaczy pisze o potrzebie podmiotowego traktowania uczniów, poszanowania ich indywidualności i prawa do wyrażania własnego zdania. Bardzo ważnym elementem procesu komunikacyjnego na lekcji jest także aktywizująca uczniów wspólna dyskusja. Postulaty te wydają się być uniwersalne dla każdego miejsca i czasu. W dobie współczesnych przemian cywilizacyjnych są jednak nadzwyczaj pożądane.

Warto także mieć świadomość, że nowoczesne technologie to nie tylko same zagrożenia. Jeśli wykorzysta się je w sposób kreatywny, mogą pomóc w procesie dydaktycznym, który staje się coraz bardziej interaktywny. Współczesny uczeń bowiem to zarówno konsument, jak i producent wiedzy i kultury.

W imieniu własnym - w nowym roku szkolnym 2014/15 życzę Szanownemu Redaktorowi Naczelnemu i Czytelnikom „Nauczycielskiej Edukacji” samych dobrych, pogodnych dni w pracy zawodowej i życiu osobistym. (x)

- Serdecznie dziękuję za rozmowę i życzę wiele radości oraz pomyślności.

– dr Julian Piotr Sawiński - redaktor naczelny „Nauczycielskiej Edukacji”

X – Rozmowa była prowadzona w sierpniu 2014 r.

O projekcie „W dziką stronę”

Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródło” prowadzi nabór szkół do projektu „W dziką stronę”.

Zgłoszenie klasy do udziału w projekcie zobowiązuje nauczyciela do:

- wzięcia udziału w bezpłatnym, trzydniowym szkoleniu terenowym,
- zorganizowania dzieciom ze zgłoszonej klasy cyklu pięciu zajęć terenowych w II semestrze roku szkolnego 2014/2015 (3 pierwsze zajęcia przeprowadzi przeszkolony trener edukacji ekologicznej, a zadaniem nauczyciela będzie przeprowadzenie 2 kolejnych zajęć),
- napisania krótkiej relacji z przeprowadzonych samodzielnie zajęć.

Żurawie (fot. www.facebook.pl)

Organizatorzy zakładają, że w trzydniowych szkoleniach weźmie udział ok. 160 nauczycieli z terenu przynajmniej 8 województw. Spośród nich będzie wybranych **120 nauczycieli/klas**, dla których nasi trenerzy przeprowadzą cykl warsztatów terenowych. Ze względu na ograniczone możliwości dojazdu trenerów na zajęcia głównym kryterium wyboru klas na tym etapie projektu będzie lokalizacja szkoły. Najbardziej zaangażowane w zajęcia klasy będą miały szansę wyjechać jesienią 2015 r. na pięciodniowe (bezpłatne) Leśne Szkoły. **Zasięg projektu:**

- województwo łódzkie (szkoły z Łodzi i najbliższych okolic) - zapraszamy na szkolenia w Spale,
- województwo mazowieckie (szkoły z Warszawy i najbliższych okolic) - zapraszamy na szkolenia w Spale,
- województwo małopolskie (szkoły z Krakowa i najbliższych okolic) - zapraszamy na szkolenia w Rabce Z,
- województwo podkarpackie - zapraszamy na szkolenia w Rabce Zdroju,
- województwo śląskie - zapraszamy na szkolenie w Podlesicach,
- województwo lubelskie - zapraszamy na szkolenia w Spale lub Rabce Zdroju.

Ponadto województwa: dolnośląskie, wielkopolskie, lubuskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie i podlaskie - terminy i miejsca szkoleń - już wkrótce !

Zgłoszenia do projektu (dla województw, którym przypisano już miejsca szkoleń) przyjmujemy do dnia **5.10.2014 (niedziela)** na podstawie [formularza zgłoszeniowego](#) Udział w szkoleniach jest bezpłatny, zapewniamy pobyt i wyżywienie. Dojazd na miejsce - we własnym zakresie.

Uwaga!

Nabór szkół z województw: dolnośląskiego, wielkopolskiego, lubuskiego, pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i podlaskiego - za pośrednictwem oddzielnego formularza - terminy i miejsca szkoleń - już wkrótce.

1. www.eko.edu.pl/dlaszol

Tatrzański dyskurs o szkole XXI wieku

XX Tatrzańskie Sympozjum Naukowe

EDUKACJA JUTRA – pod naukowym patronatem PSNT

W tym roku corocznej czerwcowej debacie o edukacji jutra – zwłaszcza jej oficjalnej odsłonie – towarzyszyła szczególnie uroczysta gala. Wyznaczył ją bowiem jubileusz tatrzańskich naukowych spotkań u stóp Giewontu, obradujących od lat tradycyjnie w Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowym HYRNY w Zakopanem. Patronat naukowy nad obradami XX TSN „Edukacja jutra” objął Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Twórczych, które w tym roku także świętuje jubileusz X-lecia działalności. Przypomnijmy, Zarząd Krajowy PSNT od 2004 roku ma swą siedzibę w Szczecinku.

Honorowymi patronami konferencji byli JM Rektorzy – Wyższej Szkoły Humanistycznej HUMANITAS w Sosnowcu, Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Uniwersytetu Szczecińskiego, Akademii Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, uczelni, które w latach 1994-2014 były głównymi organizatorami tatrzańskich spotkań edukacyjnych u stóp Giewontu, a także Wojewoda Śląski i Prezydent Sosnowca. Wśród znamienitych konferencyjnych gości był m.in. Burmistrz Zakopanego Janusz Majcher. Komitetowi Naukowemu konferencji przewodniczył prof. zw. dr hab. dr h. c. multi – Kazimierz Denek, pomysłodawca i współorganizator wszystkich dwudziestu spotkań, dla którego był to także osobisty i nader sentymentalny jubileusz.

Tatry (fot. www.google.pl/tatry)

Oficjalnie, Zarząd Krajowy PSNT reprezentowali – Prezes Zarządu prof. dr Leszek Pawelski i Sekretarz ZK PSNT oraz rzecznik prasowy, Bogdan Urbanek, którzy w imieniu kierownictwa PSNT oraz Kapituły wręczyli wybitnym polskim dydaktykom Medale Honorowe „Za Zasługi dla PSNT”. Medalem z numerem 001 udekorowano Prezesa Honorowego Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych, Profesora Kazimierza Denka, PSNT-owskie odznaczenia wręczono także prof. prof. Janowi Grzesiakowi, Wojciechowi Kojsowi, Annie Karpińskiej, Poli Kuleczce, Januszowi Mastalskiemu, Januszowi Morbitzerowi, Piotrowi Oleśniewiczowi, Bogdanowi Szulcowi, Kazimierzowi Wencie, Kazimierzowi Żegnałkowi.

Tatrzański dyskurs o szkole XXI wieku – cd.

Członkowie Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych aktywnie uczestniczą w zakopiańskich sympozjach naukowych niemal od początku swojej działalności. W tegorocznych obradach wzięło udział kilkunastu członków Stowarzyszenia, którzy aktywnie pracowali we wszystkich pięciu panelach dyskusyjnych:

- *Od tradycji do nowoczesności. Aksjologia w edukacji jutra.*
- *Systemowe aspekty organizacji szkolnictwa w Polsce.*
- *Aspekty edukacji szkolnej.*
- *Od uniwersytetu do starości. Aspekty edukacji osób dorosłych.*
- *Od wychowania w rodzinie do systemowych aspektów kształcenia.*

W Dniu Tatrzańskim odbyły się zajęcia dydaktyczne w Tatrach. W Sanktuarium Matki Bożej Królowej Tatr Mszę Świętą w intencji uczestników obrad sprawował ks. prof. zw. dr hab. Janusz Mastalski, JM Prorektor Uniwersytetu Papieskiego Świętego Jana Pawła II w Krakowie, także od lat stały uczestnik TSN. Interesujące gawędy nt. „Literackie przystanki w Tatrach” i „Wołanie w górach” wygłosili prof. prof. Pola Kuleczka i Kazimierz Denek. Część uczestników konferencji miała okazję podziwiać panoramę gór od Tatr Bielskich przez Tatry Wysokie po Tatry Zachodnie, była też możliwość podziwiania panoramy Tatr z Gubałówki, zwiedzenia zabytkowego Cmentarza Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku i Muzeum Tatrzańskiego im. Tytusa Chałubińskiego.

Tatry (fot. www.google.pl/tatry)

W trakcie trzydniowych obrad odbyło się posiedzenie Zespołu Dydaktyki Ogólnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN oraz spotkanie Komitetu Naukowego i Komitetu Organizacyjnego XX TSN poświęcone kondycji polskiego uniwersytetu, podczas którego mówiono m.in. o niepokojącym kierunku w jakim zmierza uniwersytet oddalający się od jego tradycji, etosu i dziedzictwa, ideale *universitas* oraz misji kształtowanie umysłów, a nie tylko przekazywanie wiedzy. Obradował także Zarząd Krajowy PSNT, podczas którego zapoznano się ze stanem przygotowań do głównej uroczystości uświetniającej tegoroczne obchody X-lecia Stowarzyszenia, które odbędą się jesienią br. w Szczecinku. Ustalono, że ostateczny scenariusz obchodów Zarząd Krajowy przyjmie we wrześniu br. podczas wyjazdowego posiedzenia w Poznaniu.

Obrady XX TSN zakończono podsumowaniem dokonany przez liderów paneli dyskusyjnych oraz przewodniczącego Komitetu Naukowego. Profesor Kazimierz Denek przedstawił również wstępną konceptualizację XXI TSN, które odbędzie się w czerwcu przyszłego roku, oczywiście w Zakopanem. Pokłosiem obrad XX Tatrzańskiego Sympozjum Naukowego EDUKACJA JUTRA była okolicznościowa publikacja autorstwa Kazimierza Denka *XX lat Edukacji jutra u stóp Giewontu* oraz pięć naukowych monografii z referatami blisko 150 uczestników tegorocznej konferencji, w tym jednej w języku angielskim.

Bogdan URBANEK - Sekretarz Zarządu Krajowego, Rzecznik prasowy PSNT

Spotkania w Klubie Dyrektora CEN

Na początku września zapraszono dyrektorów przedszkoli, szkół i innych placówek oświatowych na spotkanie **Klubu Dyrektora**, które odbyło się w Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie ul. Ruszczyca 16, wg następującego harmonogramu:

10 WRZEŚNIA 2014 – ŚRODA

10:00 – 13:00 – przedszkola, szkoły podstawowe i zespoły szkół (sp+gim) powiaty: białogardzki, kołobrzeski, koszaliński i miasto Koszalin.

11 WRZEŚNIA 2014 – CZWARTEK

10:00 – 13:00 – przedszkola, szkoły podstawowe i zespoły szkół (sp+gim) powiaty: drawski, sławieński, szczecinecki i świdwiński.

12 WRZEŚNIA 2014 – PIĄTEK

10:00 – 13:00 – gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, placówki opiekuńczo-wychowawcze powiaty: białogardzki, kołobrzeski, drawski, sławieński, szczecinecki, świdwiński, koszaliński i miasto Koszalin.

„Dyrektor Szkoły” – okładka nr 8/2014

(fot. www.dyrektorszkoly.pl)

Tematyka spotkania

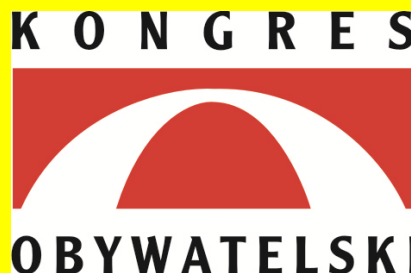
1. Zmiany w prawie oświatowym (podpisane i zapowiadane).
2. Kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2014/2015 (szczegółowa analiza, omówienie zadań, które powinny być uwzględnione w planowaniu pracy szkoły)
3. Plan nadzoru pedagogicznego (co poddać ewaluacji, a co kontroli?)
4. Przygotowanie placówki do ewentualnej kontroli lub ewaluacji zewnętrznej (spełnianie wymagań, arkusze kontroli)

Izabela Suckiel - konsultant CEN

Ważna debata - O IX Kongresie Obywatelskim

Ważna debata o naszej przyszłości odbędzie się 15 października 2014 r. w Warszawie na Politechnice Warszawskiej. Będzie obradował IX Kongres Obywatelski nt. „Polska jutra. Jak rozwinąć nasze skrzydła?”. W zaproszeniu wskazano, że najważniejszym warunkiem naszego narodowego sukcesu w następnych dekadach jest zmiana postaw, wzorców

myślenia i zachowań Polaków. Jak zmienić postawy i zachowania Polaków?

Wyzwania na miarę czasu

Wielkim wyzwaniem, przed którym stoi każdy z nas, ale także polska edukacja (szkoła), kultura i gospodarka oraz my wszyscy jako społeczeństwo – jest właśnie pytanie: Jak zmienić **postawy i wzorce myślenia** oraz zachowania Polaków, młodych i dorosłych, aby Polska rozwijała się szybciej?

Wyzwanie to będzie przedmiotem debaty na ww. kongresie. Jego organizator podkreśla, że „Podskórnie czujemy, że po 25 latach wolności Polska rozwija się wolniej niż byśmy tego chcieli i potrzebuje nowego impulsu rozwojowego – zmian zarówno w gospodarce, państwie, jak i w życiu społecznym. Zmian, które uczyniłyby Polskę lepszym miejscem do pracy i życia” (Szomburg 2014). To rzeczywiście istotne pytanie.

Wielkie wyzwanie dla edukacji

W dyskusjach i debatach o szkole sporo teraz mówi się o potrzebie dokonania **radykalnych zmian w edukacji** oraz szkole. Ich autorzy pytają: Czy zmiany już dokonane w edukacji w ostatnich latach zasługują na miano zasadniczych i radykalnych? Czy pozwalają na ich porównanie z dawnymi przemianami w nauce, z dokonaniem Mikołaja Kopernika? Czy można je określić „przewrotem kopernikańskim”? Szerzej o tym „przewrocie” pisze dr Mirosław Sielatycki (2014) w najnowszym „Dyrektorze Szkoły”. Warto poznać!

Wyzwaniem dla edukacji i polskiej szkoły jest *Przyszłościowa orientacja edukacji* (Sawiński 2009). Bo warto zrozumieć, że nasza przyszłość jest ważniejsza od terażniejszości i przeszłości. Argument jest oczywisty - ona po prostu będzie, a terażniejszość to tylko chwila, która szybko przemija. Historia zaś jest kulą u nogi, z której niewiele wynika. Trzeba nie tylko **dyskutować o przyszłości** gospodarki i kraju, ale także prowadzić debaty na temat przyszłości edukacji i szkoły.

Ważne tematy sesji kongresu

Wśród zaproszonych gości IX Kongresu Obywatelskiego są m.in. **prof. Jerzy Buzek**, Poseł do Parlamentu Europejskiego, Janusz Piechociński, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki, Monika Kuszyńska, piosenkarka, autorka tekstów i działaczka społeczna oraz Marcin Beme, Prezes Zarządu Audioteka.pl i inni.

Ważność tej debaty wskazują podjęte problemy. Obrady odbędą się w 7 sesjach tematycznych: Nauczycielska Edukacja – Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie – 2014 nr 6/88

Ważna debata - O IX Kongresie Obywatelskim – cd.

1. Narodowy Coaching w edukacji, kulturze i biznesie – jak rozwinąć nasze skrzydła?
2. Jak budować pomosty między Polakami?
3. Rola polskich campingów w pobudzaniu innowacyjności i ekspansji zagranicznej małej i średnich przedsiębiorstw;
4. Umiędzynarodowienie uczelni – jak to zrobić dobrze?
5. Jaki rozwój polskich miast? – czas na nową doktrynę;
6. System sprawiedliwości dla obywateli – jak to zrobić?
7. Jak włączyć emigrację do rozwoju Polski?

Wymiana opinii i dyskusja

W Polsce po 25 latach wolności toczy się debata o jej osiągnięciach i stratach. Rację mają organizatorzy kongresu, że po 25 latach wolności warto, abyśmy stanęli razem przed lustrem i przyjrzeni się sobie. Zatrzymajmy się więc na chwilę w nieustannym biegu i zastanówmy się, jacy jesteśmy, jacy byliśmy, a jacy chcielibyśmy być? Z czego możemy być dumni, a nad czym powinniśmy pracować? O tym właśnie będziemy pisać na blogu, z nadzieją **na żywą dyskusję i wymianę opinii**. Wśród autorów znajdują się osoby związane z Kongresem Obywatelskim. Organizatorzy kongresu zapraszają na: www.obywatelski.natemat.pl (6).

Wśród interesujących strategii motywowania uczniów do uczenia się są też takie, które proponują wywołać dobrego ducha klasy i wywierać wpływ na ich emocjonalną inteligencję. Może to jest sposób oddziaływania na dorosłych? Szerzej o tym można przeczytać w książce pt. ***Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki?*** Problem ten warto poznać i rozważyć! Być może w Polakach także trzeba obudzić ducha narodu?

W kongresie będą uczestniczyć menedżerowie i dyrektorzy, w tym polskich szkół. Na kongres zaprasza dr Jan Szomburg, Prezes Instytutu badań nad Gospodarką Rynkową, organizator IX Kongresu Obywatelskiego (6).

-
1. HARMIN M., *Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki?* Warszawa: Wydaw. CEO BA SUS, 2013, wyd. III.
 2. SIELATYCKI M., *O obrotach ciał edukacyjnych*. „Dyrektor Szkoły” 2014 nr 9.
 3. SAWIŃSKI J. P., *Przyszłościowa orientacja edukacji*. „Dyrektor Szkoły” 2009 nr 6, s. 12-15.
 4. SAWIŃSKI J. P., *Przyszłościowa orientacja edukacji - cz. II*. „Dyrektor Szkoły” 2009 nr 7, s. 18-23.
 5. SZOMBURG J., *Zaproszenie na IX Kongres Obywatelski* – e-informacja z 25.09.2014.
 6. www.obywatelski.natemat.pl
 7. www.kongresobywatelski.pl

Julian Piotr Sawiński – CEN w Koszalinie

Ciekawy wywiad: Krzysztof TRZCIŃSKI (oprac.), Trenerzy testowi. Dramat szkoły: wykształcenie ogólne zanika, wygrywa specjalizacja

Dobry wywiad czy prasowy artykuł – to taki, który rzetelnie informuje, skupia uwagę, zadziwi kogoś i inspiruje do czegoś. A dziś za taki uznaje się ten, który odbiorców bulwersuje. Media lubią gorące i sensacyjne wiadomości. Czy ww. wywiad jest w tym znaczeniu dobry? Proponuję przeczytać.

Wiktor A. Kamieniarz, dyrektor II LO w Koszalinie (fot. www.radiokoszalin.pl)

Dramat szkoły czy systemu?

Dobrym zwyczajem Redakcji „Głosu Nauczycielskiego” jest pytanie Nauczycieli Roku o opinie o edukacji. Oto **wywiad z Wiktorem Kamieniarzem**, Nauczycielem Roku 2004, nauczycielem historii i wiedzy o społeczeństwie, dyrektorem II Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Broniewskiego w Koszalinie. Rozmawiał red. Krzysztof Trzciniński. Głos Nauczycielski poprosił Nauczycieli Roku o odpowiedź na pytanie: ***Ile nauczyciela, a ile wychowawcy w polskiej szkole?***

Dyrektor Wiktor Kamieniarz w swojej wypowiedzi w tej ankiecie wyraził bardzo gorzką opinię, że polski system oświaty nie potrzebuje już ani nauczyciela, ani wychowawcy. Winą za to obarczył system oświaty i współczesne media. Red. Trzciniński zapytał więc: Dlaczego?

Dokąd zacierają ogólniaki?

„Dotyczy to szczególnie liceów ogólnokształcących. Nie jest już potrzebny nauczyciel, w sensie przewodnika, mistrza, osoby, która naucza, zmusza do czytania, myślenia, którego wiedza i intelekt, szerokie zainteresowania są inspiracją dla ucznia. To wszystko przez system, który **spowodował wąską specjalizację**. W ankiecie powiedziałem, że niestety, w dzisiejszych czasach uczeń liceum nie chce zwiedzać Muzeum Czartoryskich w Krakowie, nie chce iść do teatru, argumentując, że jako przyszły lekarz nie musi interesować się sztuką” (1).

Dyskusje o edukacji trwają. Dotyczą rozmaitych jej spraw i problemów, ale najważniejsze jest ustalenie jej najważniejszych wartości i priorytetów. Już dziesięć lat temu pytano: ***Co w obecnej edukacji jest najważniejsze?*** (1). Problem ten jest u powszechniony na internetowym portalu Edunews.pl.

Ciekawy wywiad: Krzysztof TRZCIŃSKI (oprac.), Trenerzy testowi. Dramat szkoły: wykształcenie ogólne zanika, wygrywa specjalizacja – cd.

Dla kogo jest humanistyka?

„Dożyliśmy czasów, w których wykształcenie ogólne, szerokie intelektualne wykształcenie jest obce młodemu pokoleniu! Specjalizacja i jeszcze raz specjalizacja jest tym, co się liczy najbardziej!!! Trudno mi wyobrazić sobie świat, w którym **lekarz nie jest humanistą**. Czy człowiek ma się stać zimnym robotem?” (1).

Dobre pytanie, nawet bardzo dobre, tj. o zasadniczym znaczeniu dla edukacji i ogólnego kształcenia. Trzeba nam zrozumieć, od decydentów po rodziców i nauczycieli, że: **Edukacja nowoczesna jest humanistyczna** (2). Ten artykuł także ukazał się kilka lat temu na Edunews.pl. Warto przeczytać i przemyśleć!

Dobry przykład idzie z góry?

Dojrzałość i kultura naszych celebrytów i polityków jest faktycznie wątpliwej jakości. Dyrektor W. Kamieniarz m.in. o tym powiedział: „Jestem przekonany, że to wina systemu edukacji, który stawia sprawę wprost: „Idziesz na polibudę, to po co masz się uczyć historii, geografii, wiedzy o kulturze, wiedzy o społeczeństwie itp.?”. To **także wina mediów**, które pokazują, że tzw. celebryci nie wstydzą się braku podstawowej wiedzy. Zjawisko to, niestety, dotyczy także naszych polityków. Powiem jeszcze coś szczególnie bulwersującego – w klasach pierwszych szkół ponadgimnazjalnych kończy się obecnie kształcenie ogólne (...)

➔ **Cała rozmowa jest w „Głosie Nauczycielskim” nr 23/2014 (3). Warto przeczytać! (JPS)**

1. SAWIŃSKI J. P., *Co w obecnej edukacji jest najważniejsze?* Edunews.pl – z 14.12.2009.
2. SAWIŃSKI J. P., *Edukacja nowoczesna jest humanistyczna*. Edunews.pl – z 08.03.2010.
3. TRZCIŃSKI K. (oprac.), *Trenerzy testowi. Dramat szkoły...* „Głos Nauczycielski” 2014 nr 23, s. 7.
4. www.glos.pl
5. www.radiokoszalin.eu

Ciekawy artykuł: Dorota ROMNOWSKA, *Recepta na prymusa*

Red. Dorota Romanowska (2014) w swym artykule pyta, jak wielu rodziców: „Co zrobić, żeby dziecko nie miało problemów w szkole? I odpowiada: „Zapisz je na lekcje muzyki lub szachy oraz zajęcia sportowe. I dopilnuj, by się wysypiało”.

Recepty na ucznia prymusa nie ma, ale warto wiedzieć, jak mu skutecznie pomóc w nauce i szkolnej karierze. D. Romanowska w ww. artykule pisze, że w USA zawrzało, bo Amerykańskie Towarzystwo Pediatryczne wystąpiło właśnie z propozycją, by dzieci w wieku 10-18 rozpoczynały lekcje nie wcześniej niż o godz. 8:30. Dzięki temu będą przychodziły na zajęcia bardziej wyspane, a to przełoży się na lepsze oceny w nauce(...). Dr Kyle Wahlstrom z University of Minnesota, która przeanalizowała te badania i sama przez 3 lata obserwowała 9 tys. uczniów z 3 stanów, podsumowuje krótko: **„Brak snu po prostu ogłupia”**...

Racje ekspertów są oczywiste, ale więcej snu to nie jest jedyny sposób, by poprawić pamięć i koncentrację dzieci. Amerykańscy eksperci, na podstawie najnowszych badań pokazujących, jak działa i czego potrzebuje mózg, opracowali wskazówki, które pomogą **wychować bystre dziecko**. Zapewniają, że dzięki ich zaleceniom nawet przeciętnie zdolny uczeń może zostać prymusem (1). Warto te wskazówki poznać! (JPS)

1. ROMANOWSKA D., *Recepta na prymusa*. „Newsweek Polska” 2014 nr 36, s. 74-77.

**O konferencji CEN „Podręczniki, podstawa programowa i programy nauczania
do klas I-III od września 2014 r.”**

W nowym roku szkolnym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej spotkali się z wieloma zmianami. Zmiany dotyczą między innymi podstawy programowej, propozycji programów nauczania udostępnionych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, ustawy „podręcznikowej”, sześciolatka w klasie pierwszej. W tym celu CEN we wrześniu zapraszył nauczycieli na Powiatowe Konferencje dla nauczycieli klas I-III szkoły podstawowej, które odbyły się zgodnie z poniższym harmonogramem.

Program konferencji:

- Zmiany w prawie oświatowym
- „Nowa” podstawa programowa
- Przykładowe programy nauczania
- *Nasz elementarz*

Prowadzącymi spotkania byli Irena Olszewska –Żywno i Zenon Decyk.

Harmonogram spotkań

Lp.	Miejsce szkolenia	Termin/godziny spotkań
1	<u>Szczecinek</u> Szkoła Podstawowa nr 7 ul. Krakowska 1	15 września 2014 r. godz. 14:00-17:00
2	<u>Świdwin</u> Zamek (sala widowiskowa) ul. Niedziałkowskiego 17	16 września 2014 r. godz. 14:00-17:00
3	<u>Drawsko Pom.</u> Szkoła Podstawowa ul. Obr. Westerplatte 13	17 września 2014 r. godz. 14:00-17:00
4	<u>Kołobrzeg</u> Szkoła Podstawowa nr 3 ul. E. Łopuskiego 15,	18 września 2014 r. godz. 14:00-17:00
5	<u>Sławno</u> Szkoła Podstawowa nr 3 ul. S. Sempolowskiej 3	25 września 2014 r. godz. 14:00-17:00
6	<u>Koszalin</u> CEN Koszalin ul. Ruszczyca 16	26 września 2014 r. godz. 14:00-17:00
7	<u>Białogard</u> Centrum Kultury i Spotkań Europejskich ul. 1-go Maja 15	1 października 2014 r. godz. 14:00-17:00

**OFERTA DLA NAUCZYCIELI
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO**

**- Co zrobić, aby w szkole uczyli najlepsi?
- konkurs na rok szkolny 2014/2015**

Wymagania wobec nauczycieli i szkoły rosną. Co trzeba zmienić w edukacji, aby pracowali w niej najlepsi nauczyciele? Dziś nie wystarczy opowiadać, omawiać, wyjaśniać i demonstrować, ale stawiać na kreatywność i samodzielność, eksperymenty i inspirację. Uczniów trzeba inspirować do rzetelnego uczenia się, a nauczycieli do innowacji skierowanych na osiągnięcie lepszych wyników nauczania. Jak to zrobić?

--> Cele konkursu

1. Zachęcenie nauczycieli do autorefleksji i dzielenia się doświadczeniami oraz dobrą praktyką.
2. Poszukiwanie dobrych strategii kształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz prezentowanie ciekawych pomysłów.
3. Inspirowanie do pracy nad poprawą jakości kształcenia.

→ Warto przedstawić innym swoje pomysły i przemyślenia. Zachęcamy nauczycieli do dzielenia się swoim dorobkiem, sukcesami i innowacjami w pracy nad poprawą jakości kształcenia.

→ Zapraszamy do udziału w konkursie!

(fot. www.empik.com/doktryna)

- ***Słaby nauczyciel – opowiada.***
- ***Dobry nauczyciel – wyjaśnia.***
- ***Bardzo dobry nauczyciel – demonstruje.***
- ***Genialny nauczyciel – inspiruje.***
- → (William Arthur Ward)

Adresaci - nauczyciele szkół i placówek oświatowych województwa zachodniopomorskiego.

Termin - Prace pisemne można nadsyłać **do końca marca 2015** roku do CEN, ul. Ruszczyca 16, 75-654 Koszalin, lub na e-pocztę redakcji „Nauczycielskiej Edukacji” – jps51@tlen.pl.

Nagrody – Najciekawsze prace zostaną opublikowane w „Nauczycielskiej Edukacji” lub wydane drukiem w „Wydawnictwie CEN” w postaci broszury. Przewiduje się nagrody książkowe i albumowe. (JPS - CEN)

Nauczycielska Edukacja – Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie – 2014 nr 6/88

Jak ciekawie i skutecznie organizować nauczanie?

Pytanie to stawia sobie pewnie wielu nauczycieli. Także Redakcja „Nauczycielskiej Edukacji” zwraca się z nich do nauczycieli – czytelników. Jeśli Państwo stosują ciekawe i dające wysokie efekty uczenia się metody nauczania, zapraszamy do podzielenia się tym z nami i naszymi czytelnikami. Chętnie opublikujemy te teksty traktujące o sposobach zwiększenia skuteczności i efektywności nauczania. Zapraszamy – redakcja „NE”

Uczniowie Gimnazjum nr 6 w Koszalinie podczas eksperymentu (fot. Wiesława Kateusz-Fleszar)

Dlaczego rozmawiać o prawach dziecka?

Rzecznik Praw Ucznia – Marek Michalak – proponuje, aby **20 listopada 2014 r.** w szkołach zorganizować nie tradycyjne lekcje, ale zajęcia dotyczące praw dziecka. RPD chce w ten sposób uczcić 25. rocznicę przyjęcia przez ONZ Konwencji o Prawach Dziecka. Rzecznik wystąpił do minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej z wnioskiem o „zarekomendowanie odstąpienia w tym dniu od przeprowadzenia tradycyjnych lekcji i przeprowadzenie zajęć poświęconych prawom dziecka” (1).

Polska była inicjatorem podjęcia prac i przedstawił projekt Konwencji, proponując Komisji Praw Człowieka ONZ jego uchwalenie. Według Marka Michalaka „zbliżająca się rocznica jest znakomitą okazją do rozmów o prawach dziecka i jego potrzebach” (1). Dlaczego warto rozmawiać o prawach dziecka? (JPS)

1.DK, 20 listopada – lekcje o prawach dziecka? „Głos Nauczycielski” 2014 nr 37, s. 11.

O potrzebie podnoszenia jakości edukacji

Podnoszenie jakości edukacji jest potrzebą cyfrowej epoki. Chodzi o kształcenie na odpowiednio wysokim poziomie. Otwartym pytaniem jest, gdzie jest ta odpowiednia jakość szkolnej dydaktyki i wychowania? Jakość jest jednak pojęciem dość zasobnym, ale zwykle kojarzy się z czymś cennym, wartościowym i oczekiwanym. Niedawno ukazała się książka prof. Andrzeja J. Blikle o skutecznym zarządzaniu firmą pt „Doktryna jakości”. Na ile szkoły mogą z niej skorzystać? Czy może ona pomóc podnieść jakość szkolnej edukacji?

Podnoszenie jakości edukacji

Publikacja pt. „*Doktryna jakości. Rzecz o skutecznym zarządzaniu*” (Blikle 2014) – to wyjątkowa książka dotycząca skutecznego zarządzania firmą wg zasad filozofii zarządzania jakością TQM. Dotyczy zarządzania firmami, biznesem, ale w szkole także się może przydać. Powinna ją poznać nasza oświatowa kadra kierownicza i samorządowcy odpowiedzialni za edukację oraz decydenci z MEN. Jej twórcą jest William Edwards Deming – amerykański profesor statystyki, doktor matematyki i fizyki matematycznej. Był pierwszym amerykańskim specjalistą, który w metodyczny sposób przekazywał japońskim inżynierom i menedżerom wiedzę nt. statystycznego sterowania procesem (www.wikipedia.org.pl).

Pewnie wielu dyrektorów polskich szkół jeszcze dobrze pamięta, że o zarządzaniu jakością TQM mówiono sporo 20 lat temu. Organizowano szkolenia z tego zakresu dla dyrektorów szkół i nauczycieli. Można przypomnieć książkę J. J. Bonstingi (1995) pt. *Wprowadzenie do TQM w edukacji* – wydaną przez CODN w Warszawie. Ciekawe, czy ktoś w szkole jeszcze ją pamięta? Szkoda, że została prawie zapomniana, bo przecież w zarządzaniu polską edukacją jest wiele do zrobienia.

„Doktryna jakości...” – okładka (fot. www.empik.com/doktryna)

Podjęmowanie wspólnych decyzji

Powodzenie i sukces ma zwykle wielu ojców. „Deming uważał m.in., że 94% wszystkich problemów jakościowych powstaje z winy kierownictwa, które musi zaangażować się w zarządzanie jakością i zapewnienie jakości. Zarząd jednak powinien pamiętać, że decyzje w tych sprawach powinny być podejmowane **razem z pracownikami**. Był zdecydowanym wrogiem kontroli, a swoje podejście do jakości totalnej określił w czternastu tezach. Był także wrogiem amerykańskich metod zarządzania, jak zarządzanie przez cele czy zarządzanie przez wyniki i krytykował je na każdym kroku.” (www.wikipedia.org.pl).

--> **PODNOSZENIE JAKOŚCI EDUKACJI**

O potrzebie podnoszenia jakości edukacji- cd.

Potrzebą chwili jest racjonalne wnioskowanie. Dobrze jest więc, myśląc o potrzebie podnoszenia jakości szkolnej edukacji, rozumieć, że według W. E. Deminga do efektywnego zarządzania jakością potrzebne jest **myślenie statystyczne**, czyli poznanie metod statystycznych i ich zastosowanie oraz wyciągnięcie odpowiednich, rzeczowych wniosków. No właśnie – czy potrafimy wyciągać odpowiednie wnioski z dotychczasowych działań, reform i doświadczeń? Wydaje się, że wielu z nas ma kłopot z wnioskowaniem.

Potrzeba dobrej jakości edukacji

Praca nauczycieli, szkoły, powinna być dobrej jakości. To takie w niej nauczanie i uczenie się uczniów, które zadowala (niektórzy mówią, że zachwyca) odbiorców, czyli uczniów i ich rodziców oraz inne osoby zainteresowane szkołą. Dziś często mówi się, że nie chodzi o dobrą jakość, lecz bardzo dobrą. Co to jest wysoka jakość, tj. **bardzo dobra jakość** edukacji oraz jak ją osiągnąć? Czy wykorzystywanie nowoczesnych technologii TIK podnosi jakość kształcenia? Entuzjaści tych technologii odpowiadają prawie bez namysłu, że tak, oczywiście - podnosi jakość edukacji. Ale czy faktycznie podnoszą?

Potrzeba zabiegania o wysoką jakość edukacji jest przedmiotem licznych dyskusji i debat. Mówi się o poprawie jej jakości i potrzebie budowania lepszej szkoły - **szkoły przyszłości** w ogóle. Wskazują one, że potrzebna jest głębsza refleksja nad samym sednem szkoły XXI wieku oraz potrzeba udzielenia najpierw trafnej odpowiedzi, na zasadnicze dla edukacji i rozwoju młodych ludzi, pytanie: **Co w obecnej edukacji jest najważniejsze?** Problem ten ma fundamentalne znaczenie. Był upowszechniony już 5 lat temu na internetowym portalu Edunews.pl (Sawiński 2009). Warto do niego powrócić, bo wielość i różnorodność aktualnych odpowiedzi na ww. pytanie nie spełnia racjonalnych oczekiwań.

Potrzeba dyskusji o jakości szkoły

Ponoć definicji jakości jest wiele, a dyskusje o jakości edukacji i szkoły trwają w Polsce od wielu lat. Konsensusu nie widać. Stale powtarzane jest pytanie, jaka ma być obecna szkoła i ta w przyszłości? Jaka będzie szkoła jutro? Sam autor w opinii o książce pt. „Nowa filozofia zarządzania” upowszechnionej na internetowej stronie Empiku – www.empik.com – pisze o niej bardzo pozytywnie, ukazując swoje doświadczenia i doniosłe znaczenie zarządzania jakością TQM.

Prace nad książką o doktrynie jakości prof. A. J. Blikle (2014) opisał na internetowej stronie Empiku (www.empik.com/doktryna-jakosci). Warto przeczytać, bo są to ciekawe doświadczenia. W opisie wskazuje, że książka jest efektem doświadczeń, jakie nabywał w latach 1990 – 2010, wdrażając zarządzanie jakością (TQM) w jego rodzinnej firmie, a także ucząc tej metody w innych firmach i na uczelniach wyższych, co zresztą czyni do dziś. Pierwsze wykłady z TQM prowadził dla pracowników firmy A. Blikle, a notatki do tych wykładów stanowiły zaczątki „Doktryny jakości”.

Podkreśla też, że wiedza konieczna do zarządzania zgodnie z TQM nie jest technicznie trudna, ale jej zaakceptowanie bywa trudne emocjonalnie. Bywa trudne, bo zaraz na samym początku trzeba **porzucić wiele przekonań**, do których jesteśmy przyzwyczajani, np. że nagrody motywują, że współzawodnictwo jest twórcze, że struktura zarządcza firmy musi być hierarchiczna – itd.

O potrzebie podnoszenia jakości edukacji – cd.

Potrzebne konwersatorium z TQM

Przydatna dla zainteresowanych zarządzaniem metodą TQM, może być informacja, że choć w Polsce filozofia ta nie jest zbyt popularna, ale za to w Anglii odbywają się **coroczne konferencje** Brytyjskiego Towarzystwa im. Deminga (twórcy TQM). Wiedza zdobyta przez naszych dyrektorów szkół z tego zakresu powinna im pomóc zmienić zarządzanie polską edukacją. Warto też poznać opinie naszych nauczycieli, a może także rodziców, o sposobach obecnego zarządzania szkołami. Na rynku wydawniczym jest już dziś szereg innych książek na ten temat.

Profesor A. J. Blikle, co dobrze jest też wiedzieć, w Warszawie prowadzi konwersatoria z TQM i wykłady, na które przychodzą różni słuchacze z rozmaitych firmy. To **konwersatorium z TQM** jest prowadzone już od roku 1997 raz w miesiącu od października do czerwca. Wstęp jest wolny, a informacje o programie można znaleźć na autorskiej witrynie internetowej - www.moznainaczej.com.pl. Profesor uważa, że jest to jego prywatna misja, bo dostrzega, że TQM może być wielką szansą dla polskiej gospodarki. A może jest także wielką szansą **na lepsze zarządzanie polską edukacją?**

➔ **Publikacja pt. „Doktryna jakości...” jest książką interesującą i potrzebną polskiej szkole, tj. przede wszystkim decydom i oświatowej kadrze kierowniczej!** W wersji podstawowej dostępna jest bezpłatnie do pobrania jako e-book pod adresem: <http://www.moznainaczej.com.pl/Download/Doktryna>

dr Julian Piotr Sawiński – Koszalin

1. BLIKLE A. J., Doktryna jakości. Rzecz o skutecznym zarządzaniu. Warszawa: Wydaw. Helion, 2014.

2. <http://www.moznainaczej.com.pl/Download/DoktrynaJakosci/DoktrynaJakosci.pdf>.

3. SAWIŃSKI J. P., *O doktrynie jakości w edukacji*. Edunews.pl – z 15.05.2014.

4. www.empik.com/doktryna

5. www.wikipedia.org.pl

Borowiki (fot. [www.facebook.com/PassioneFunghi & Tartufi](http://www.facebook.com/PassioneFunghi&Tartufi))

Ciekawy artykuł: Joanna PALIŃSKA, *Jak zaciekać ucznia?* – czyli oświatowy TIK TANK

→ Problemy:

→ 1. Jak zaciekać ucznia matematyką?

→ 2. Jak innowacyjnie, ciekawie uczyć tego przedmiotu?

→ 3. Jak dziś uczyć matematyki skutecznie?

„Jednym z najważniejszych zadań nauczyciela jest zaciekać ucznia przedmiotem. Cenię interesujące rozwiązania uczniowskie i pokazuję, że nie zawsze problem można rozwikłać tylko jednym sposobem.” – napisała autorka. A co jest dalej ciekawego? (1).

Joanna Palińska (2014) jest nauczycielką matematyki w SP nr 1 w Kątach Wrocławskich, była wyróżniona w konkursie Innowacyjny Nauczyciel 2012, prowadzi internetową stronę – www.joanna.palinska.cal.pl

Jednym z pierwszych skojarzeń uczniów ze słowem matematyka są rachunki, działania, obliczenia, wzory itp. Autorka twierdzi, że tak zawsze być nie musi. W swojej pracy stwarza uczniom warunki do wielostronnego rozwoju i szerokiego spojrzenia na matematykę.

Jej lekcje matematyki są ciekawe z kilku względów, np. prowadzi je **z użyciem technologii TIK**. Stosuje darmowe aplikacje, przygotowuje interaktywne ćwiczenia i zadania, które aktywizują uczniów i zachęcają do myślenia. Wykorzystuje gotowe materiały publikowane w Internecie, korzysta z zasobów takich stron, jak: scholaris.pl, thatquiz.org, mat.zoo.pl, math.edu.pl i wiele innych. Na platformie LearningApps.org **tworzy gry matematyczne**.

Jej zdaniem takie lekcje są atrakcyjne dla uczniów, zaciekać, aktywizują, pozwalają lepiej zrozumieć temat oraz pobudzają wyobraźnię (1). Warto poznać te sposoby i przeczytać cały artykuł. (JPS)

1. PALIŃSKA J., *Jak zaciekać ucznia?* – czyli oświatowy TIK TANK. „Głos Nauczycielski” 2014 nr 20, s. 17.

2. www.joanna.palinska.cal.pl

Nauka jest ciekawa – II Piknik Naukowy PK

7 czerwca 2014 r. w kampusie Politechniki Koszalińskiej odbył się II Piknik Naukowy zorganizowany przez Instytut Technologii i Edukacji miejscowej uczelni. Skierowany był do koszalinian w różnym wieku.

W programie znalazły się m.in. eksperymenty naukowe przeprowadzane w laboratoriach. Uczestnicy Pikniku Naukowego mogli dowiedzieć się, jak są zbudowane i jak działają słoneczne kolektory, jak pracuje termowizyjna kamera czy drukarka 3D. Nie zabrakło też pokazów robotów przemysłowych i mobilnych, a także inteligentnych systemów sterowania, a laserowy symulator strzelania pomógł sprawdzić umiejętności strzeleckie (1).

Dzieci mogły wziąć udział w konkursach, grach i zabawach, a także pod okiem instruktora spróbować konnej przejażdżki. Swoje umiejętności zaprezentowali koszalińscy karatecy, zespół taneczny Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Akademicki Klub Tańca. Czyli krótko: była nauka i zabawa (JPS).

1. MATB, Nauka jest ciekawa. „Miasto – Tygodnik Koszaliński” 2014 nr 24(219), s. 16.

2. www.miasto.koszalin.pl

Ciągle idziemy do przodu, ale wiele jeszcze przed nami

Niedawno z zaciękwaniem przeczytałem interesujący e-artykuł o Koszalinie trochę tajemniczej autorki, która ukryła się pod imieniem „Kamilaw91” pt. *Ciągle idziemy do przodu, ale wiele jeszcze przed nami*. Oto jego przedruk ze strony: www.mmkoszalin.ed/artykuły (2014). Warto przeczytać i przemyśleć (Red.).

„Koszalin to piękne miasto, ale umiera w nim młodość. Coraz więcej młodzieży zaraz po maturze ucieka do większych miast, by zdobyć wykształcenie i przede wszystkim dobrą pracę. Dlaczego nie zostają tutaj?

Koszalin jest stale rozwijającym się miastem. Dzięki dużym inwestycjom stajemy się powoli coraz bardziej "cywilizowani" w porównaniu do naszych większych sąsiadów. Mamy świetną, nową fontannę, (ba! nawet dwie!), park został odnowiony, w końcu aż miło przejść się na spacer. Mamy nową filharmonię, która zdecydowanie jest dużym atutem dla naszego miasta. W budowie obecnie znajduje się również ratusz, plaża koło galerii Atrium a nawet aquapark. Mogłabym tak wymieniać i wymieniać, gdyż od dłuższego czasu w Koszalinie dzieje się naprawdę wiele. Bardzo mnie cieszy, że miasto zaczyna nabierać wyrazistości, charakteru, że "coś się dzieje", coś się zmienia i są to zmiany na lepsze" (1).

Nowa fontanna Koszalina (fot.www.gk24)

„Jest jednak jedna kwestia, która nie daje mi spokoju i spędza mi sen z powiek każdego dnia, kiedy myślę o swojej przyszłości. Jestem studentką 3-go roku, niebawem skończę studia. Oczywiście obronię się, będę miała wyższe wykształcenie i... No właśnie, i co dalej? Politechnika dba o dobro młodych ludzi, podsuwając im najrozmaitsze kierunki studiów, których z roku na rok przybywa. Każdy może znaleźć coś dla siebie. Niestety, otwierając coraz to nowsze kierunki i dając nam większe pole do popisu na zdobycie wiedzy w określonej dziedzinie, nie wzięto pod uwagę dość istotnej kwestii, mianowicie gdzie my, młodzi ludzie znajdziemy później pracę?

Ciągle idziemy do przodu, ale wiele jeszcze przed nami – cd.

Ja wiem, że Koszalin to nie wieś, że jest kilka małych firm, są banki, sklepy, galerie, restauracje etc., ale czy to wystarczy? Moim zdaniem zdecydowanie nie. Dlaczego miasto nie chce pójść trochę w innym kierunku niż zazwyczaj i, np. zamiast otwierania kolejnej galerii handlowej, nie stworzyć by jakiegoś zakładu pracy? Dlaczego by nie dać szansy młodym, wykształconym abiturientom?

Coraz częściej mówi się, że młodzi ludzie stąd wyjeżdżają, jadą do dużych miast robić karierę i potem już nie wracają. A do czego mają wracać? Gdzie znajdą tu pracę po studiach ukończonych na jednym z najlepszych uniwersytetów w Polsce? W sklepie? W lodziarni? Niestety, z przykrością muszę stwierdzić, że ja im się wcale nie dziwię, bo sama się zastanawiam co zaproponuje mi Koszalin, kiedy w końcu zakończę swą przygodę z edukacją. Jestem wręcz tym faktem przerażona. Idąc ulicami mojego rodzinnego miasta mijam sklep, jakiś bank, znowu sklep, aptekę, bank, znowu sklep. Idę dalej i widzę sklep, sklep i.... sklep. No właśnie.

Wiem, że to nie tylko moje zdanie, ale również opinia wielu moich znajomych. Brak miejsc pracy dla ludzi po studiach to rzecz, która razi mnie w Koszalinie najbardziej. To miasto jest piękne, zielone, coraz bardziej nowoczesne, ale wciąż brak w nim powiewu młodości i świeżości...” (1).

1.Kamilaw91, *Ciągle idziemy do przodu, ale wiele jeszcze przed nami* – www.mmkoszalin.ed/artykuly - dostęp z 05.06.2014.

Czym jest ekologia kultury?

O tym, że naturalne środowisko, przyroda na świecie, ma się coraz gorzej, nie trzeba nikogo przekonywać. Od kilkadziesiąt lat teoretycy kultury przekonują nas, że takie zjawiska, jak: spadek bioróżnorodności, ubytek lasów (również tych tropikalnych, zwanych „płucami świata”), czy zanieczyszczenia atmosfery są zaledwie symptomami pewnego problemu, który – na swoim najbardziej podstawowym poziomie – ma charakter kulturowy. Jest więc coś takiego w naszej kulturze, co sprawia, że nie licujemy z dobrostanem natury (Jurszo 2014)

„Refleksje” – okładka nr 4/2014 (fot. www.zcdn.edu.pl)

Do ciekawych materiałów należą m.in. artykuły następujących autorów:

1. Małgorzata ŚWIĄTEK, „Kryzys u źródeł” – s. 12-17,
 2. Robert JURSZO, „Poza zrównoważony rozwój” – s. 18-20,
 3. Barbara PIETRZAK, „Spoiwo” – s. 21-23,
 4. Ewa NAROŻNIAK, Warto uczyć o wodzie – s. 30-31,
 5. Bożenna BIAŁECKA, „Dotknąć przyrody” – s. 32-33.
- Warto przeczytać!

„Projekt z klasą” nagradza kreatywność uczniów

„Nawet 4 tysiące złotych może zdobyć projekt realizowany przez uczniów i nauczycieli w ramach konkursu „Projekt z klasą”, organizowanego przez wydawnictwo Nowa Era. Tegoroczna pula nagród na realizację projektów edukacyjnych dla szkół z całej Polski to aż 40 000 zł! Rusza V edycja unikatowego w Polsce konkursu, który pozwala wdrożyć w życie twórcze i kreatywne pomysły uczniów (1)

Gdyby zebrać wszystkie projekty z poprzednich edycji, mielibyśmy aż 1244 arcyciekawe pomysły na aktywną edukację. Profesjonalny symulator lotów w szkolnej pracowni, eksperymentownia, w której za pomocą skórki od cytryny można stworzyć ogniwo galwaniczne, ekopojazd, czy książki dotykowe dla niewidomych – to tylko przykłady projektów zgłoszonych w konkursie.

Liczy się kreatywność

– Zaangażowanie w ten konkurs przyniosło ogromną wartość edukacyjną. Młodzież bardzo chętnie podejmuje takie działania i angażuje się w pracę w grupie. Przy projekcie „Ekopojazd” pracowało około 20 uczniów. Grant Nowej Ery pozwolił m.in. na zakup silnika elektrycznego, dzięki któremu pojazd może osiągać nawet 25 km/h (...) – Ekopojazd jest wizytówką naszej szkoły, jesteśmy z niego dumni i chętnie wystawiamy go na targach i piknikach. Najważniejsze jest jednak to, że udało mi się zainteresować młodzież kreatywnym i edukacyjnym zajęciem, które pochłonęło ich bez reszty i zaszczepić w nich bakcyła techniki (...).

– Udział w konkursie pokazał mi, że młodzież bardzo chętnie podejmuje takie działania. Jest kreatywna i gotowa do pracy, choćby w weekendy (...). Zaangażowanie uczniów przełożyło się na realne efekty działań. „Lodówka bez tajemnic” to projekt poświęcony zdrowemu odżywianiu. Przez cały czas trwania programu uczniowie z gimnazjum w Lęborku prześwietlili zawartość 120 lodówek mieszkańców z najbardziej odległych zakątków świata! Sprawdzili m.in., co jada się w stacjach polarnych na Antarktydzie, w Etiopii, na Dominikanie, czy w Kambodży. Wśród najcenniejszych zjawisk uczniowie znaleźli m.in. lód mający 1000 lat pochodzący z lodowca na Spitzbergenie, rolki slajdów fotograficznych, czy pieczone świerszcze.

Uczniowie biorący udział w „Projekcie z klasą” zaskakują kreatywnością, a ich projekty zasługują na uznanie. Za przykład godny naśladowania może posłużyć projekt stworzenia dotykowej książki dla dzieci niewidomych. – Książki dotykowe pomagają rozwijać percepcję dotykową dzieci z dysfunkcjami wzroku. Wypukłe obrazy wykonane ze zróżnicowanych materiałów są ilustracją wierszy i bajek dla dzieci. Pozwalają one dzieciom niewidomym współuczestniczyć w lekturze (...).

Kreatywny, angażujący różnorodne działania edukacyjne i stawiający ambitne cele – taki właśnie powinien być projekt zgłoszony w konkursie „Projekt z klasą”. W tym roku Nowa Era nagrodzi aż 20 pomysłów z całej Polski, a także szkołę, która zgłosi najwięcej projektów – Każda drużyna może zdobyć nawet dwa granty – jeden przyznawany jest przez komisję, drugi przez internautów (...). Konkurs cieszy się dużym zainteresowaniem internautów, w dotychczasowych czterech edycjach w głosowaniu internetowym wzięło udział 279 000 internautów, którzy oddali blisko 1 030 000 głosów na projekty edukacyjne.

Co zrobić, aby wziąć udział w konkursie?

Wszystkie projekty można zgłaszać na stronie internetowej konkursu **od 1 października do 30 listopada 2014 r.** Wyniki konkursu zostaną ogłoszone **15 stycznia 2015 r.** Szczegółowy harmonogram, regulamin konkursu oraz informacje, na czym polega metoda pracy projektem, dostępne są na www.projektzklasa.pl

Pani Prezydentowa Anna Komorowska objęła patronat honorowy nad V edycją konkursu „Projekt z klasą”. Patronat medialny nad konkursem objęły dwutygodniki „Cogito” i „Victor Gimnazjalista” oraz tygodnik „Głos Nauczycielski” (1).

Kontakt dla mediów: Sylwia Sasal, agencja Sasal Public Relations; Mail: sylwia@sasalpublicrelations.pl
Tel: +48 666 813 039 ; Agnieszka von Mallek, Wydawnictwo Nowa Era; Mail: a.mallek@nowaera.pl Tel: +48 601 483 102

1. „Projekt z klasą” nagradza kreatywność uczniów – inf. prasowa z 03.10.2014.

Filharmonia Koszalińska zaprasza na jesienne koncerty

Filharmonia Koszalińska im. Stanisława Moniuszki rozpoczęła cykl koncertów pn. „Familijny Park Sztuki”, czyli cykl koncertów umuzykalniających dla całych rodzin. Zaprasza na:

1/ 19 października (niedziela, godz. 12:00) – **Wielka kanonada, czyli bitwa na głosy**

Rzecz dotyczyć będzie kanonu, najstarszej techniki polifonicznej. Temat niełatwy, acz bardzo ciekawy (...).

Całość zostanie zwieńczona wspólnym nauczaniem, a następnie odśpiewaniem z podziałem całej sali koncertowej na głosy najbardziej znanego kanonu „Panie Janie”.

2/ 16 listopada (niedziela, godz. 12:00) **Straszszsny koncert...**

Tym razem uczestnicy zostaną poproszeni o przyniesienie na koncert rekwizytów i ucharakteryzowanie się na okoliczność spotkania się z czarami i strachami. Jako tło muzyczne posłużą tu takie utwory jak muzyka do filmu „Harry Potter”, „Noc Na Łysej Górze” Modesta Musorgskiego i inne.

Nowa siedziba Filharmonii Koszalińskiej (fot. www.mm.koszalin.pl)

3/ 30 listopada (niedziela, godz. 12:00) – **Jaki to instrument?**

Na estradzie pojawi się duża orkiestra symfoniczna. To doskonała okazja do lekcji instrumentoznawstwa. Poszczególne instrumenty zaprezentują krótkie próbki swoich możliwości. Ciekawostką będzie to, że muzycy pojawiają się nie na estradzie, ale wśród publiczności (...) (1)

1/www.filharmoniakoszalinska.pl

--> POEZJA KOSZALIŃSKICH NAUCZYCIELI

Wiersz „Koszalin” - Jan Kuriata, nauczyciel języka francuskiego, doktor nauk pedagogicznych, dyrektor PWSZ w Koszalinie (04.02.2012)

Chodzę twoimi ścieżkami i bezdrożami
Depczę równo ułożone brukowe kostki twoich chodników
Koła mojego samochodu toczą się po twoim asfalcie
W ciepłe dni siadam na twoich ławkach
A liście z twoich drzew spadają mi na głowę i ramiona
Opieram się czasem o ściany twoich budynków
Połykam twoje zimne powietrze w styczniowe dni
Leżąc n twojej trawie patrzę na twoje niebo
Dziurawym parasolem osłaniam się przed twoim deszczem
Otaczam cię ramieniem choć bronisz się przede mną
Patrzemy sobie nieufnie w oczy
Wóz drabiniasty uwiózł ostatnie chwile tamtych
A inny taki sam przywiózł nowe nadzieje nasze
Nikt nie pytał ciebie o zdanie
Więc nie wiem czy mogę twoje milczenie
Traktować jak przyzwolenie
Na bycie naszym (1)

1. www.facebook.pl – dostęp z 26.02.2014

Znany widok – Dzieręcinka w Koszalinie (fot. – www.IloveKoszalin)

--> CIEKAWY KSIĄŻKI O EDUKACJI

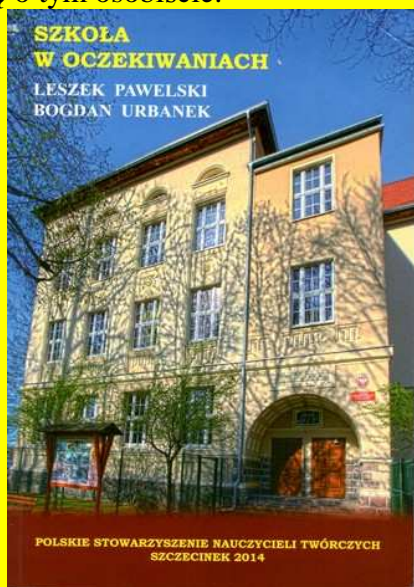
Ciekawa książka: Leszek PAWELSKI, Bogdan URBANEK, *Szkoła w oczekiwaniach uczniów, rodziców i nauczycieli*. Szczecinek: Wydaw. PSNT, 2014

Oczekiwania społeczne są ważne dla szkoły. Nie wszystkie może ona uwzględnić, ale nie może ich też ignorować. Właśnie ta nowa książka Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych jest o oczekiwaniach. To już 12 monografia przygotowana i wydana w PSNT. Podejmuje problem społecznych oczekiwań wobec współczesnej szkoły i pyta, czy można podnieść jakość szkolnej edukacji?
→ Oto tytuły jej rozdziałów i krótka o nich informacja.

O rozdz. I: Nauczyciel jako lider zmian w edukacji

Oczekiwania, oczekiwania – no właśnie! To jest temat do rozmów i debat. Jest ich pewnie tyle co osób gatunku Homo sapiens. Jasne więc jest, że rozdział I - o nauczycielu jako liderze zmian w edukacji – podejmuje role i zadania wychowawcy, metodyczne aspekty kształcenia, ocenianie jako element kompetencji zawodowych nauczyciela, problemy związane z egzaminami zewnętrznymi oraz mierzeniem jakości pracy szkoły.

Opinie pozytywne o książce napisali profesorowie o bardzo znanych w Polsce nazwiskach, tj. prof. dr Jolanta Szempruch i prof. dr Kazimierz Wenta, a wprowadzenie pt. *Spotkanie ze szkołą na miarę społeczeństwa wiedzy* - prof. dr Kazimierz Denek. Profesor w nim stwierdził, że ta książka jest pracą, nad którą nie da się przejść obojętnie. Napisał, że jest: „To fascynująca lektura, do której się wraca”. Warto przekonać się o tym osobiście.

„Szkoła w oczekiwaniach...” – okładka książki (fot. www.psnt.pl)

O rozdz. II: Dlaczego dostał jedynkę? – przyczyny uczniowskich i nauczycielskich niepowodzeń

O przyczynach szkolnych niepowodzeń i problemach pracy z uczniem trudnym napisano już wiele opracowań. Oto kolejne, które jednak podejmuje te trudne sprawy jakby inaczej. W 5 podrozdziałach prezentuje elementy ogólne i konkretne. Można je ująć w formie pytań:

- 1/ Dlaczego ważna jest profilaktyka i dydaktyka pracy z opornym uczniem?
- 2/ Czy szkoła bez niepowodzeń – to tylko marzenia czy realność?
- 3/ Czym jest nauczycielska tożsamość?
- 4/ Jakie jest pokolenie elektronicznych mediów?
- 5/ Gdzie się podziela piękna polszczyzna, czyli dlaczego nauczyciel powinien mówić klarownie, precyzyjnie i pięknie po polsku?

Ciekawa książka: Leszek PAWELSKI, Bogdan URBANEK, *Szkoła w oczekiwaniach uczniów, rodziców i nauczycieli*. Szczecinek: Wydaw. PSNT, 2014 – cd.

Okazji do rozważań o ww. problemach jest wiele. Może nią być także lektura drugiego rozdziału tej książki, w którym jest sporo interesujących i dyskusyjnych treści. Np. są ciekawe odpowiedzi na pytanie: „Za co więc szanować polskiego pedagoga?” Warto przeczytać.

O rozdz. III: Doskonalenie zawodowe – certyfikatem nauczycielskiej jakości

Oświata stoi u progu zasadniczych zmian. Stąd podejmowanie tematów dotyczących potrzeby zawodowego doskonalenia się nauczycieli i jakości ich pracy - jest uzasadnione. Rozdział III podejmuje w kolejności następujące, ważne problemy:

1. Postęp w oświacie – niezbędną zmianą polskiej edukacji;
2. Praktyki zawodowe integralną częścią kształcenia nauczycieli;
3. Doksztalcanie – czynnikiem rozwoju zawodowego nauczycieli;
4. Zarządzanie zasobami ludzkimi w edukacji;
5. Jak tworzyć własny warsztat pracy?

Oczywiste jest, że pisząc o możliwości podwyższenia jakości i skuteczności pracy szkoły trzeba przestudiować także inne, niezwykle ciekawe i potrzebne opracowanie skierowane do biznesu i zarządzania - ale również przydatne ludziom edukacji - także wydaną w tym roku książkę pt. „*Doktryna jakości. Rzecz o skutecznym zarządzaniu*” (Blikle 2014). To wyjątkowa książka dotycząca skutecznego zarządzania firmą wg zasad filozofii zarządzania jakością TQM. Jej zasady warto wprowadzić do zarządzania szkołą i ludzkim kapitałem.

Oczekiwania autorów książki

Oczekiwania autorów są ujawnione przez nich we wstępie pracy (s. 15-17). Piszą dosłownie o nich tak: „Jednak całkowitą satysfakcję uzyskamy wówczas, gdy książka wraz z pozostałymi, bilansującymi nasz edukacyjny tryptyk, wzbudzi szeroką, burzliwą, twórczą i konstruktywną dyskusję. Tego oczekujemy i na liczymy” (Pawelski, Urbanek 2014). Życzę zupełnie szczerze tego właśnie tym wspaniałym autorom.

Osobiście byłbym zadowolony, gdybym w treści ww. pracy znalazł rzetelną i satysfakcjonującą odpowiedź na nurtujące mnie – i pewnie nie tylko mnie - od pewnego czasu pytanie: ***Co w obecnej edukacji jest najważniejsze?*** (Sawiński 2009). Pytanie było upowszechnione na internetowym portalu edukacyjnym Edunews.pl – na który zapraszam. Tam codziennie jest nowy e-artykuł o edukacyjnych innowacjach XXI wieku, w tym także o społecznych oczekiwaniach wobec edukacji i polskiej szkoły.

-
1. BLIKLE A. J., *Doktryna jakości. Rzecz o skutecznym zarządzaniu*. Warszawa: Wydaw. Helion, 2014.
 2. DENEK K., Spotkanie ze szkołą na miarę społeczeństwa wiedzy. [w:] PAWELSKI L., URBANEK B., *Szkoła w oczekiwaniach uczniów, rodziców i nauczycieli*. Szczecinek: Wydaw. PSNT, 2014, s. 9-13
 3. PAWELSKI L., URBANEK B., *Szkoła w oczekiwaniach uczniów, rodziców i nauczycieli*. Szczecinek: Wydaw. PSNT, 2014
 4. SAWIŃSKI J. P., *Co w obecnej edukacji jest najważniejsze?* Edunews.pl – z 14.12.2009.

dr Julian Piotr Sawiński – Koszalin

**Nowości książkowe z metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów.
Zestawienie bibliograficzne – 2014/3**

1. Badura-Strzelczyk, Gabriela

Pomóż mi policzyć to samemu : matematyka w ujęciu Marii Montessori od lat trzech do klasy trzeciej / Gabriela Badura-Strzelczyk. - Opole : Nowik, 2008. - 96 s. : il. kolor. ; 24 cm Metoda Montessori; Matematyka - nauczanie - przedszkola; Matematyka - nauczanie początkowe – metody *Sygn. 238970, czyt. 238969*

2. Bałutowski, Dawid

Jak oglądać filmy z młodzieżą : film fabularny w psychoedukacji, terapii, profilaktyce / Dawid Bałutowski. - Wwa : "Fraszka Edukacyjna", 2010. - 119 s. ; 24 cm Wychowanie - metody; Nauczanie - metody; Film - stosowanie - nauczanie; Film - stosowanie - wychowanie; Filmoterapia; Psychoterapia - metody

Sygn. 238924, czyt. 238923

3. Bator, Agnieszka

Dyktanda w klasach 1, 2, 3 / [oprac. Agnieszka Bator, Bogusław Michalec, Anna Podgórska ; il. Marek Sojka]. - Kraków : "Aksjomat", 2011. - 48 s. : il. ; 24 cm Język polski - pisownia - ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych; Język polski - pisownia – nauczanie początkowe *Sygn. 237646, 237647, czyt. 237645*

4. Czerkłańska, Teresa

Metoda biograficzna w nauczaniu matematyki : prace projektowe i inscenizacje / Teresa Czerkłańska. - Opole : Nowik, 2005. - 64 s. ; 21 cm Gry edukacyjne - stosowanie - nauczanie; Matematyka - nauczanie - metody aktywizujące *Sygn. 238957, 238958*

5. Dydaktyczne

Dydaktyczne "tropy" zrównoważonego rozwoju w edukacji / pod red. nauk. Ewy Szadzińskiej. - Kraków : "Impuls", 2013. - 144, [1] s. : il. ; 24 cm Edukacja ekologiczna - metody; Ekorozwój – nauczanie *Sygn. 237802, czyt. 237801*

6. Erkert, Andrea (1967-)

Nowe gry i zabawy pobudzające wszystkie zmysły / Andrea Erkert ; [przekł. z jęz. niem. Edyta Brudnik]. - Kielce : "Jedność", cop. 2013. - 94 s. : il. ; 23 cm Gry i zabawy - poradnik; Gry i zabawy ruchowe - przedszkola - poradnik; Gry i zabawy ruchowe – nauczanie początkowe - poradnik; Zmysły - poradnik *Sygn. 238931, czyt. 238930*

7. Friesen, Ute (1972-)

Niebezpieczne eksperymenty : niebezpieczna dawka solidnej wiedzy / [aut. Ute Friesen ; tł. z jęz. niem. Edyta Panek]. - Kielce : "Jedność", cop. 2013. - 95, [2] s. : il. kolor. ; 27 cm Eksperyment - stosowanie - nauczanie; Eksperyment - wydawnictwa dla dzieci; Przyroda – wydawnictwa dla dzieci *Sygn. 238929*

8. Michalec, Bogusław (1972-)

Dyktanda z dreszczykiem : klasa 4 / Bogusław Michalec ; [il. Marek Frankowski]. - Kraków : "Aksjomat", 2013. - 48 s. : il. ; 24 cm Język polski - pisownia - ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych; Język polski - pisownia – nauczanie - szkoły podstawowe *Sygn. 237649, 237650, czyt. 237648*

9. Michalec, Bogusław (1972-)

Dyktanda z dreszczykiem : klasa 5 / Bogusław Michalec ; [il. Marek Frankowski]. - Kraków : "Aksjomat", 2013. - 48 s. : il. ; 24 cm Język polski - pisownia - ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych; Język polski - pisownia – nauczanie - szkoły podstawowe *Sygn. 237655, 237656, czyt. 237654*

**Nowości książkowe z metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów.
Zestawienie bibliograficzne – 2014/3 – cd.**

10. Michalec, Bogusław (1972-)

Dyktanda z dreszczykiem : klasa 6 / Bogusław Michalec ; [il. Marek Frankowski]. - Kraków : "Aksjomat", 2013. - 48 s. : il. ; 24 cm Język polski - pisownia - ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych; Język polski - pisownia - nauczanie - szkoły podstawowe *Sygn.* 237652, 237653, *czyt.* 237651

11. Niewoła, Dorota

Zabawy inscenizacyjne o tematyce przyrodniczej na cztery pory roku : propozycje dla przedszkolaków i dzieci w młodszym wieku szkolnym / Dorota Niewoła ; [rys. Agata Fuks]. - Kraków : "Impuls", 2012. - 76 s. : il. ; 18 cm Gry edukacyjne - nauczanie początkowe; Gry edukacyjne - przedszkola; Przyroda - nauczanie - przedszkola; Przyroda - nauczanie początkowe – metody *Sygn.* 237631, *czyt.* 237630

12. Niewoła, Dorota

Zabawy integracyjne i nie tylko / Dorota Niewoła ; [rys. Agata Fuks]. - Kraków : "Impuls", 2012. - 149 s. : il. ; 18 cm Gry edukacyjne - nauczanie początkowe; Gry edukacyjne – przedszkola *Sygn.* 237633, *czyt.* 237632

13. Niewoła, Dorota

Zabawy matematyczne : propozycje dla dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym / Dorota Niewoła ; [rys. Agata Fuks]. - Kraków : "Impuls", 2012. - 92 s. : il. ; 18 cm Gry edukacyjne - nauczanie początkowe; Gry edukacyjne - przedszkola; Matematyka - nauczanie - przedszkola; Matematyka – nauczanie początkowe – metody *Sygn.* 237635, *czyt.* 237634

14. Rumieńczyk, Dorota

Teksty z ćwiczeniami wspomagającymi rozwój mowy i języka dziecka : zeszyt logopedyczny / Dorota Rumieńczyk ; [rys. Joanna Szybist]. - Wyd. 3. - Kraków : "Impuls", 2012. - 96, [1] s. : il. ; 24 cm Mowa - korekcja; Język polski - wymowa - ćwiczenia i zadania; Logopedia - ćwiczenia i zadania *Sygn.* 237627, 237628, *czyt.* 237626

15. Rusch, Martina

Zioła w przedszkolu / Martina Rusch ; [przekł. z jęz. niem. Magdalena Jałowiec- Sawicka]. - Kielce : "Jedność", cop. 2006. - 141 s. : il. (w tym kolor.) ; 20 cm Rośliny lekarskie; Ziołolecznictwo; Przyroda - nauczanie – przedszkola *Sygn.* *czyt.* 237598

16. Stamer-Brandt, Petra

Nowe gry i zabawy rozładujące złość / Petra Stamer-Brandt ; [przekł. z jęz. niem. Edyta Brudnik]. - Kielce : "Jedność", cop. 2013. - 109 s. : il. ; 23 cm Agresywność - zapobieganie - poradnik; Gry i zabawy ruchowe - przedszkola - poradnik; Gry i zabawy ruchowe - nauczanie początkowe – poradnik *Sygn.* 238933, *czyt.* 238932

17. Stryczniewicz, Barbara

Oswoić matkę : jak pokonać trudności z matematyką w szkole podstawowej? : książka pomocnicza dla nauczycieli szkoły podstawowej do pracy z dziećmi mającymi trudności z nauką matematyki / Barbara Stryczniewicz. - Wyd. 2. – Opole : Nowik, 2013. - 113, [1] s. : il. ; 29 cm Matematyka - nauczanie - szkoły podstawowe; Dyskalkulia - poradnik; Niepowodzenia szkolne – zwalczanie – poradnik *Sygn.* 238966, *czyt.* 238965

18. Świercz, Joanna

Bingo matematyczne : [gry matematyczne dla uczniów szkoły podstawowej] / Joanna Świercz. - Opole : Nowik, 2014. - 71 s. : il. ; 29 cm Matematyka - nauczanie - szkoły podstawowe; Matematyka - ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych; Gry edukacyjne - szkoły podstawowe *Sygn.* 238946, *czyt.* 238945

Nauczycielska Edukacja – Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie – 2014 nr 6/88

**Nowości książkowe z metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów.
Zestawienie bibliograficzne – 2014/3 – cd.**

Budynek BP CEN (fot. Arch. IP CEN)

19. Tkaczyk, Grażyna (1955-2009)

Program kształtowania i korekcji pojęć społeczno-przyrodniczych u uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w okresie wczesnoszkolnym / Grażyna Tkaczyk. - Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006. - 266 s. : il. ; 24 cm Uczniowie klas początkowych - wychowanie - program; Dziecko niepełnosprawne umysłowo – wychowanie - program; Nauczanie początkowe - szkoły specjalne - program; Dziecko niepełnosprawne umysłowo - nauczanie - szkoły specjalne; Dziecko niepełnosprawne umysłowo - nauczanie początkowe - metody; Dziecko niepełnosprawne umysłowo - nauczanie początkowe - scenariusze zajęć *Sygn. 237786, czyt. 237785*

20. Wiatrowska, Leokadia

Pokonywanie trudności w uczeniu się dzieci z dysleksją / Leokadia Wiatrowska. - Kraków : "Impuls", 2013. - 331 s. : il. ; 24 cm Dziecko - rozwój psychofizyczny; Czytanie - korekcja - metody; Pisanie - korekcja - metody; Dysleksja i dysgrafia - zapobieganie; Język polski - pisownia; Dysleksja i dysgrafia - badanie; Niepowodzenia szkolne – geneza *Sygn. 237606, 237607, czyt. 237605*

21. Więcej

Więcej niż zabawa : tworzymy zabawki, wymyślamy gry : jak kształtować osobowość dziecka / [aut. Josep Maria Allué et al. ; il. Nivio López, Montserrat Nieto, Mauricio Jácome ; tł. z j. hisz. Emilia Skibicka]. - Kielce : "Jedność", cop. 2014. – 200 s. : il. kolor. ; 29 cm Gry i zabawy - poradnik; Zabawki - technologia - poradnik; Roboty ręczne - wydawnictwa dla dzieci; Gry i zabawy - stosowanie - wychowanie - poradnik; Majsterkowanie - wydawnictwa dla dzieci *Sygn. 238974, czyt. 238973*

22. Wiśniewska, Marta (pedagog)

Ćwiczenia językowe : propozycje zadań dla dzieci i dorosłych z zaburzeniami w komunikacji językowej / Marta Wiśniewska. - Gdańsk : "Harmonia", 2013. - 39, [1] s. : il. ; 30 cm Język polski - wymowa - ćwiczenia i zadania; Mowa - korekcja - ćwiczenia i zadania; Dziecko niepełnosprawne umysłowo - rozwój psychofizyczny - korekcja - ćwiczenia i zadania *Sygn. 237641, 237642, czyt. 237640*

Oprac. Małgorzata Trembowelska - BP CEN w Koszalinie